

วิเคราะห์ปัญหาเด็กและเยาวชนในนวนิยายของโบดีน

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาของเด็กและเยาวชน
ในนวนิยายของโบดีน ดังรายชื่อต่อไปนี้คือ

- 1) ตราไว้ในดวงจิต
- 2) ยายหนูลูกพ่อ
- 3) เหยื่อ
- 4) กว่าจะรู้แต่ยงสา
- 5) สุดแต่ใจจะไขว่คว้า
- 6) จากผงขุลิติน
- 7) จันทร์ข้างแรม
- 8) ไม้ตัด
- 9) ดอกกระถินริมรั้ว

ในการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์ใน 4 ประเด็น
ต่อไปนี้

- 1) เนื้อเรื่องย่อ
- 2) ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร
- 3) สภาพปัญหาเด็กและเยาวชน
- 4) สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชน

1. เรื่องตราไว้ในดวงจิต

เรื่องตราไว้ในดวงจิต เป็นนวนิยายที่โบตันเขียนใน พ.ศ. 2525

1.1 เนื้อเรื่องย่อ

ข้าวฟ่าง เป็นลูกชายนางพิศแต่นางพิศได้เอาไปจ้างนางจิตและ นายถมเลี้ยงตั้งแต่แบเบาะเพราะนางพิศไม่มีเวลาดูแล ต้องไปทำงาน อีกทั้งต้องดูแลเลี้ยงดูพี่ชายของข้าวฟ่างอีก 2 คน คือข้าวตอกและข้าวเม่า เมื่อข้าวฟ่างโตขึ้นพอรู้ความจริงเกิดความรู้สึกสับสน เมื่อรู้ว่าบุคคลที่เลี้ยงตนนั้น ไม่ใช่พ่อแม่ แต่พ่อแม่ที่แท้จริงของตนกลับไม่เลี้ยงดูตน และข้าวฟ่างก็ไม่สนิทสนมกับพ่อแม่ที่แท้จริงเลย ข้าวฟ่างได้มีโอกาสรู้จักผักกาด ครอบครว้ของผักกาดเป็น ครอบครว้ที่อบอุ่นพ่อแม่มีฐานะดีและมีความรู้ เลี้ยงดูผักกาดเป็นอย่างดี และ ครอบครว้นี้ยังได้แผ่แผ่ความรักให้กับข้าวฟ่างอีกด้วย จนข้าวฟ่างเกิดความรู้สึกผูกพันกับผักกาดมาก และยึดผักกาดเป็นที่พึ่งทางใจตลอดมา

เมื่อนางพิศรับข้าวฟ่างกลับมาอยู่ด้วย ข้าวฟ่างไม่ฮากไปอยู่ด้วย เพราะไม่สนิทสนมกับครอบครว้ของตน กลัวถูกรังแกและไม่มีโอกาสได้พบกับ ผักกาด เมื่อไปอยู่ที่บ้านของตนข้าวฟ่างร้องไห้อยู่ตลอด จนทุกคนในบ้านจับ ข้าวฟ่างขังไว้ในห้องนอนและเอาผ้าอุดปาก และท้ายที่สุดก็ถูกขังอยู่ในตู้เสื้อผ้า เป็นวันๆ ข้าวฟ่างกลัวมากเลยหยุดร้องไห้และกลายเป็นเด็กเสี่ยวชิมไม่พูดจา นิ่งเหม่อลอยและไม่กินอาหาร เมื่อข้าวฟ่างได้พบกับผักกาดและเล่าเรื่องที่ ข้าวฟ่างถูกขังไว้ในตู้เสื้อผ้าจนล้มป่วย ผักกาดจึงมอบพระให้คุ้มครองข้าวฟ่าง และข้าวฟ่างก็สัญญาว่าจะรักษาและใส่ติดตัวไว้ตลอดจนตาย

จนวันหนึ่งข้าวแม่ฟ้าชายของข้าวฟ่างมารับตัวข้าวฟ่างไปอยู่ด้วย และสอนให้ข้าวฟ่างไปขายยาเสพติดและไปขโมยของตามบ้าน แต่เมื่อนางพิศทราบเรื่องก็มารับตัวข้าวฟ่างกลับบ้าน เมื่อข้าวฟ่างมีอายุครบเกณฑ์เข้าเรียน ข้าวฟ่างมีความสุขเฉพาะตอนที่ไปโรงเรียน เพราะสภาพครอบครัวก็เหมือนเดิม คือพ่อแม่ก็ทะเลาะกันทุกวัน ข้าวตอกและข้าวฟ่างก็จำใจทนอยู่กับสภาพเช่นนี้ จนกระทั่งนายทองจะแย่งพระที่ฝึกภาคให้เพื่อจะเอาไปขายแลกเหล้ากิน ข้าวฟ่างไม่ยอมและตัดสินใจหนีไปอยู่กับข้าวแม่ฟ้าชายและใช้ชีวิตโดยประกอบมีจลาชีพตลอดมาจนโต

ส่วนฝึกภาคเมื่อโตขึ้นก็สนใจและสงสารเด็กยากจน ฝึกภาคชอบไปโรงพยาบาลเด็กจนได้รู้จักหมอมพิทยาและชอบพอกัน วันหนึ่งฝึกภาค หมอมพิทยา และน้องชายของฝึกภาคได้นั่งรถโดยสารเดินทางจากเชียงใหม่ไปกรุงเทพฯ รถโดยสารถูกปล้นกลางทาง น้องชายของฝึกภาคขัดขึ้น ฝึกภาคได้ช่วยเหลือ น้องชายจึงถูกโจรตีศีรษะด้วยด้ามปืน และฝึกภาคได้รู้ว่าโจรที่ทำร้ายตนนั้นคือ ข้าวฟ่าง เพราะฝึกภาคจำพระที่หนียกคอได้ ส่วนข้าวฟ่างเมื่อรู้ว่าผู้หญิงที่ตนทำร้ายนั้นคือฝึกภาค ข้าวฟ่างเสียใจมากจึงกระโดดลงจากรถและยิงตัวตาย

1.2 ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

ในเรื่อง ตราไว้ในดวงจิต ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นเด็ก 3 คน คือ ข้าวฟ่าง ข้าวแม่ฟ้าชาย และข้าวตอก เด็กทั้ง 3 คน มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.2.1 ข้าวฟ่าง

ข้าวฟ่างเป็นตัวละครที่ผู้แต่งสร้างได้อย่างน่าสนใจ ข้าวฟ่างเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่มีฐานะยากจน อีกทั้งไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ครอบครัวใหม่ที่รับจ้างเลี้ยงดูข้าวฟ่างนั้นได้ให้ความรักความเอ็นดูเขาอยู่บ้าง แต่ข้าวฟ่างไม่ใช่ลูกหลานที่แท้จริง เขาจึงได้รับความรักแบบขาดๆ เกินๆ และยังคงเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกสุขอนามัย เช่น ให้กินนมข้นหวาน ไม่ต้มขวดนม ส่งผลให้ข้าวฟ่างมีสุขภาพไม่ดีขาดสารอาหาร เมื่อข้าวฟ่างโตขึ้นจึงมีร่างกายซูบผอม ฟันผุหมดปาก เมื่อนางพิศมารับข้าวฟ่างไปอยู่ด้วยข้าวฟ่างจึงซูบผอมลงไปอีกเพราะได้รับอาหารไม่เพียงพอ ดังที่ผู้แต่งกล่าวถึงสภาพของข้าวฟ่างว่า

ข้าวฟ่างซิดเขียวแก้มตอขไปจนผิดรูป เดิมทีข้าวฟ่างก็ผอมอยู่แล้วเพราะได้อาหารไม่พอบำรุงร่างกายอันเนื่องจากฟันผุมาอยู่บ้านยังเลวลง ข้าวตอกให้อาหารน้องชายไม่พอ กับข้าวไม่มี บางมื้อเป็นข้าวคลุกน้ำปลา บางมื้อไข่หรือน้ำแกงจืด บ้างเล็กน้อย (โบทัน (นามแฝง), 2525 : 80)

จากสภาพครอบครัวที่มีฐานะยากจน อีกทั้งพ่อแม่ไม่ได้เลี้ยงดูข้าวฟ่าง ไม่ได้ให้ความรักความอบอุ่นจึงทำให้ข้าวฟ่างมีลักษณะนิสัย และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาแสดงถึงการขาดความมั่นคงทางจิตใจ ดังนี้

1.2.1.1 เร็ยกร้องความสนใจ

ข้าวฟ่างเป็นเด็กที่ขาดความรัก ความอบอุ่น ข้าวฟ่างจึงใช้วิธีการร้องไห้เป็นการปกป้องตนเองและเรียกร้องความสนใจจากบุคคลรอบข้าง เพราะเด็กที่สับสนมักจะแสดงออกในลักษณะที่ขี้แยกว่าเด็ก

ปกติ อีกทั้งเมื่อมีสิ่งใดมากระทบเพียงเล็กน้อย ชาวฟางก็ร้องไห้ทันทีซึ่ง
เป็นกลวิธีระบายอารมณ์เก็บกดอีกแบบหนึ่ง เช่น ตอนที่ชาวฟางไปรอฝึกภาค
ที่บ้าน เมื่อฝึกภาคกลับจากโรงเรียนฝึกภาคก็ทักทายชาวฟางด้วยการใช้หมวก
ตีชนชาวฟางเบาๆ ชาวฟางก็ร้องไห้โสรจจนฝึกภาคตกใจและฝึกภาคก็ถาม
ชาวฟางว่า "พ่อตาย แม่ตายเรอะถึงร้องไห้แบบนี้" (เรื่องเดิม : 49)
ชาวฟางตอบว่า "พ่อไม่ตาย แม่ไม่ตาย แต่พ่อแม่ไม่เลี้ยงฟาง" (เรื่องเดิม :
50) การร้องไห้ของชาวฟางเป็นการระบายอารมณ์ที่ถูกแม่จิตดุด่ามาทั้งๆ ที่
ฝึกภาคตีชาวฟางเบาๆ เท่านั้น

นอกจากนี้ชาวฟางยังได้แสดงอาการผิดปกติ
คือจะร้องไห้นานเป็นชั่วโมงๆ เช่นตอนที่นางพิศพาชาวฟางไปอยู่บ้าน ชาวฟาง
อยากกลับมาหานางจิตจึงร้องไห้จนนางพิศยอมแพ้ ดังที่ผู้แต่งได้กล่าวไว้ในบท
สนทนาระหว่างนางพิศกับนางจิตว่า "เอาไปเถอะแม่จิต ไม่ไหว เด็กผีเปรต
ร้องไห้ได้ทีละสามชั่วโมง ไม่เคยพบเคยเห็น...มันไม่สบคอหอยมันมั่งหรือใจ
ต่อมน้ำตาเร็วหรือวะไอ้ลูกเวร" (เรื่องเดิม : 14) การร้องไห้เป็นเวลานานๆ
ของชาวฟาง แสดงถึงการขาดความอบอุ่นทางด้านจิตใจ รู้สึกสับสน ดังที่
แต้ว ลูกสาวนางจิตซึ่งเป็นครูอนุบาล กล่าวว่

แต้วพอรู้หรือกว่ามันนี้แยะเพราะสุขภาพจิตไม่ดี ไม่แน่ใจตัวเอง
ไม่แน่ใจพ่อแม่ ไม่รู้ใครเป็นพ่อ ใครเป็นแม่ นี่ก็พ่อแม่โน้นก็พ่อแม่
บ้านโน้นบ้านนี้ ไม่รู้ใครเป็นใคร แต่เราก็อำนาจเป็นนะมัน
เล่นร้องไห้อัแบบนี้ไม่ไหว กลางคืนก็นอนละเมอ ตื่นบ่อยๆ
ไม่ต้องหลับต้องนอนกันทั้งบ้าน (เรื่องเดิม : 15)

เห็นได้ว่าชาวฟางเป็นเด็กที่ขาดความมั่นคง
ทางจิตใจจึงแสดงพฤติกรรมที่ขี้แยกว่าเด็กทั่วๆ ไปเป็นการเรียกร้องความสนใจ
จากบุคคลรอบข้าง เมื่อชาวฟางกลับไปอยู่กับพ่อแม่ที่แท้จริงของตนซึ่งชาวฟาง

ไม่เต็มใจที่จะกลับไปอยู่ ชาวฟางจึงร้องไห้อย่างมากจนนายทองทนไม่ไหว จึงจับชาวฟางขังไว้ในตู้เสื้อผ้าเอาผ้าอุดปาก และการถูกขังไว้ในตู้เสื้อผ้าบ่อยๆ ทำให้ชาวฟางหวาดกลัวและกลายเป็นเด็กเสร์ราซิม ดังที่จะได้วิเคราะห์ใน หัวข้อต่อไป

1.2.1.2 มีความหวาดกลัว

เป็นความรู้สึกหวาดกลัว ตื่นตกใจเมื่อต้องเผชิญอันตราย หรือความเจ็บปวด อาจจะมีจริงหรือคาดคะเนก็ได้ ดังที่ ชาวฟางเป็นเด็กที่ไม่มีความมั่นคงทางด้านจิตใจ จึงเป็นเด็กที่มีความหวาดกลัว ผิดปกติ เช่นตอนที่ชาวฟางไปหาผักกาดที่บ้านแล้วพี่เลี้ยงของผักกาดเห็นเด็ก เดินอยู่ริมรั้วจึงตะโกนขู่ไปว่า "ใครจะแอบมาเอามะม่วงอีกหรือไง เต๋ยว เรียกตำรวจจับหรอก" (เรื่องเดิม : 93) ชาวฟางได้ยินเสียงนั้น "ชาวฟาง ตัวสั่น เสียงหวาดทำให้เขาใจหายเพราะหวนนึกถึงเสียงพ่อแม่ที่บ้านโน้น ชาวฟางทรุดลงนั่งที่ดิน" (เรื่องเดิม : หน้าเดิม) และเมื่อพี่เลี้ยงของผักกาด ถามว่าอยู่บ้านพ่อแม่สนุกไหม พร้อมทั้งแสดงความเห็นว่า "ที่บ้านนี้ไม่ใช่บ้าน ของชาวฟาง บ้านพ่อแม่ถึงจะใช่" (เรื่องเดิม : 95) ชาวฟางถึงกับร้องไห้ ตัวสั่นระริก กลัวที่จะได้กลับไปอยู่กับพ่อแม่ของคนอื่น

ชาวฟางจะมีความหวาดกลัวมากโดยเฉพาะ กลัวที่จะต้องไปอยู่บ้านของตนเอง เมื่อมีใครกล่าวถึงเรื่องที่เขาจะต้องกลับไป อยู่บ้านแม่พิศ เขาจะต้องหวาดกลัวจนตัวสั่น เพราะเมื่อเขากลับไปบ้านครึ่ง ใดเขาไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเลย เขาถูกรังแกจากทุกๆ คน ไม่ว่าจะ เป็น พี่ชายหรือพ่อ ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ชาวฟางจึงจำใจนอนอยู่ในมุ้งกับพี่ชาย เขากลับพ่อกลัวถูก ขังในตู้ กลัวกำปั้นหนักๆ ที่ฟาดหน้า เขาจนพินหลุด ชีวิตที่บ้านนี้ มีแต่ความกลัวเท่านั้น เขาจะรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ในรั้วโรงเรียน เท่านั้น (เรื่องเดิม : 187)

ข้าวฟ่างกลัวการกลับไปอยู่กับครอบครัว
 ของเขามาก ความหวาดกลัวต่อครอบครัวของตนเองเช่นนี้ทำให้ข้าวฟ่างมี
 สุขภาพจิตไม่ดี ไม่รักบ้าน ไม่รักครอบครัวของตนเอง อยากไปอยู่ที่อื่นและ
 บางครั้งข้าวฟ่างยังคิดอยากให้นายทองนางพิศตายเสีย เพื่อที่ตนจะได้ไม่ต้อง
 กลับไปอยู่ที่บ้าน ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ข้าวฟ่างก็กลัวจนตัวสั่นไปหมด นั่งภาวนาขอให้เกิดอะไรร้ายๆ
 ขึ้น ขอให้แม่พิศตาย ขอให้พ่อบ้านโน้นเมตตกน้ำตาย ข้าวฟ่าง
 จะได้อยู่บ้านนี้ ถึงบ้านนี้ไม่ใช่บ้านของเขาแต่ข้าวฟ่างก็ยังอยาก
 อยู่มากกว่าเพราะมีอิสระ และไกลกับผีกกาด (เรื่องเดิม :
 114)

ความหวาดกลัวของข้าวฟ่างมีมากจนทำให้
 เขากลายเป็นเด็กที่ขาดความรักความอบอุ่น เมื่อผีกกาดให้ความสงสารให้
 ความรัก ความอบอุ่น ข้าวฟ่างจึงรู้สึกผูกพันกับผีกกาดตลอดมา

1.2.1.3 ตัดสิ่งของและบุคคล

เป็นลักษณะของเด็กที่ไม่มีความมั่นคงทาง
 จิตใจ จึงใช้สิ่งของหรือเสื้อผ้าบางชิ้นบางส่วนเป็นตัวแทนของคนที่คุณรัก
 หรือชอบใจ เช่น ข้าวฟ่างขาดความมั่นคงทางจิตใจ จึงแสดงออกในลักษณะ
 ที่ตัดสิ่งของ เช่นตัดผ้าห่ม และการตัดนิ้วมือ ซึ่งเขาจะต้องได้จับต้องทำให้
 เขารู้สึกอบอุ่น ดังที่ลูกสาวของนางจิตได้กล่าวถึงข้าวฟ่างว่า

ดูหัวแม่มือจนมือจะเน่าอยู่แล้ว ใ้อผ้าห่มเก่าๆ นั่นก็เหมือนกัน
 เหมือนจะตาย ทั้งด่าสกปรก ดูดอมอยู่ได้...เอาไปซักให้มัน
 ร้องเสียก่อนวัน จนผ้าแห้ง พอได้คืนยังร้องต่ออีกแยะ บอกว่า
 ไม่เหมือนเดิม... (เรื่องเดิม : 15)

นอกจากข้าวฟ่างจะติดคูดนิ้วมือ คูดผ้าห่ม แล้วเมื่อข้าวฟ่างได้รู้จักผักกาดข้าวฟ่างก็ติดผักกาด เพราะผักกาดให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เขา อีกทั้งยังสอนให้เขาได้เรียนรู้อะไรอีกหลายอย่าง เพราะในชีวิตของข้าวฟ่าง ข้าวฟ่างไม่เคยได้รับความรัก ความอบอุ่นจากใครเลย เมื่อผักกาดต้องย้ายไปอยู่เชียงใหม่ ข้าวฟ่างจึงร้องไห้อย่างหนักจนนางจิต ลือว่า ข้าวฟ่างคิดถึงแฟน แต่นายทมกลับเข้าใจความรู้สึกของข้าวฟ่างดี จึงกล่าวว่า

ก็มันรักของมันสนิทสนมกันพูดเสียน่าเกลียด เด็กนั้นก็โตกว่า เจ้าฟ่างตั้งหลายปี เขาเวทนามันทรอกเจ้านี้ก็ติดเขาเพราะ ไม่เคยมีใครดีกะมันอย่างนั้น ไม่เคยมีเพื่อนเล่น พี่ๆ มันก็ แต่ละคนเหลือทน (เรื่องเดิม : 166)

เห็นได้ว่าเด็กที่ไม่มีความมั่นคงทางจิตใจ จะทำให้เขาติดคนที่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เขาได้ง่าย และเขาจะผูกพัน กับความรู้สึกนั้นตลอดไป เมื่อผักกาดย้ายไปอยู่เชียงใหม่ ข้าวฟ่างและผักกาด จึงไม่มีโอกาสได้พบกันอีก ข้าวฟ่างจึงยึดเอาพระที่ผักกาดให้เป็นที่พึ่งทางใจ อยู่ตลอดมา แต่เมื่อนายทมจะแย่งเอาสร้อยและพระของเขาไป ข้าวฟ่าง จึงหนีออกจากบ้านไปอยู่กับข้าวแม่ผู้เป็นพี่ชาย

เด็กที่ขาดความรักความอบอุ่นมักจะหา สิ่งอื่นมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังที่ข้าวฟ่างจะชอบคูดนิ้วมือ ติดผ้าห่ม และผูกพันกับเพื่อนที่ดี เช่นผักกาด การที่เด็กผูกติดกับสิ่งของหรือบุคคลมากเกินไป จะทำให้เขามีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อไปในอนาคตได้

1.2.1.4 เป็นเด็กเสร์ว้าซิม

เป็นอาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึง พฤติกรรมที่ปรับตัวไม่ได้ ตัดสินใจไม่ได้ เกิดความรู้สึกกดดันอย่างรุนแรง

สามารถนำไปสู่ความรู้สึกอยากฆ่าตัวตาย ดังที่ข้าวฟ่างเมื่อกลับมาอยู่บ้าน
ของพ่อแม่ข้าวฟ่างถูกรังแก ถูกขังในตู้เสื้อผ้า ถูกผ้าอุดปากไม่ให้ร้องไห้
ข้าวฟ่างจึงกลายเป็นเป็นเด็กเสร์ราซิม ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ข้าวฟ่างไม่เพียงสับสนหากกลับเป็นเด็กเสร์ราซิม เอาแต่
ร้องไห้อยู่ที่ไม่มีใครติดกับเขาสักคน ข้าวตอกจับเขายังทุกวัน
ข้าวเม่าชอบเขกหัวเขา แม่ด่าเก่ง ส่วนพ่อวันไหนอารมณ์ดีก็
เฉยๆ กับเขา ถ้าเมาหรือเสียวไปมาอาจจะเตะเขาและเรียก
เขาว่าไอ้ลูกสำส่อน ถ้าแม่พิศได้ยินเขาก็ทะเลาะกัน ตักกันจน
ซามแตกเกลื่อน (เรื่องเดิม : 79)

ข้าวฟ่างมีอาการเสร์ราซิมมากขึ้นทุกวัน

ในอาการเสร์ราซิมข้าวฟ่างก็ซุบซอมลงไปด้วยทำให้ร่างกายซุบซอมลง ดังที่
ผู้แต่งบรรยายว่า "เลี้ยงไปๆ เหมือนจิ้งจกตายซาก ผอมโซ...เลี้ยงไป
จะตายเสียเปล่า" (เรื่องเดิม : 81) ความรู้สึกของข้าวฟ่างเขาเบื่อหน่าย
ทุกสิ่งรอบตัว ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า "ข้าวฟ่างก็ไม่ว่าจะด่าไปทำไม เหนื่อย
เปล่าๆ วันๆ นิ่งๆ นอนๆ อยู่ในห้องไม่ได้ออกไปวิ่งเล่นที่ไหนไม่มีอะไรทำ
ชีวิตมันว่างเปล่าไปหมด" (เรื่องเดิม : 82) และบุคคลรอบข้างก็รู้สึกถึง
ความผิดปกติของข้าวฟ่าง ดังที่ข้าวตอกพูดถึงข้าวฟ่างว่า "เดี๋ยวนี้มันไม่ด่า
ไม่พูดไม่จา เอาแต่นอนถึงไม่ซังมันก็ไม่หนีไปไหนแล้วละ มันทำท่าเหมือนเบ็ด
ป่วย" (เรื่องเดิม : 82) หลังจากนั้นมาข้าวฟ่างก็กลายเป็นเด็กเสร์ราซิม
แม้ในวันหยุดข้าวฟ่างก็ยังต้องไปช่วยแม่ขายของ ดังที่นางพิศได้สังเกตเห็นพฤติกรรม
ของข้าวฟ่าง

แต่ข้าวฟ่างไม่เคยคุยอะไรกับแม่ ได้แต่ทำตามคำสั่ง
เหมือนหุ่นยนต์ นัยน์ตาลอย นิ่งว่างเมื่อไรเป็นเท้าคางมลงเหม่อ

ไม่มีจุดหมาย มันคงคิดถึงบ้านโน้น คิดถึงนายถม แม่จิด และ
เด็กฝึกภาคคนนั้น (เรื่องเดิม : 206)

เด็กที่ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว
และยังหวาดกลัวต่อบุคคลในครอบครัว สาเหตุนี้ทำให้เขาคิดมากและกลายเป็น
เด็กที่เปื้อนหน้าต่อชีวิต กลายเป็นเด็กเสร์ว้าซิมไปในที่สุด ข้าวฟางถึงแม้จะ
เป็นตัวละครที่มีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยที่เป็นปัญหามาก แต่เขาก็มีลักษณะที่
น่าสนใจและใฝ่ดีอยู่บ้าง โดยเฉพาะการที่เขาเป็นเด็กฉลาดแม้ไม่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูที่ดี แต่เมื่อเขามีโอกาสได้เรียนรู้ เขาก็เป็นเด็กฉลาดและสามารถ
เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เมื่อข้าวฟางได้รู้จักฝึกภาคข้าวฟางรู้ว่าครอบครัว
ของฝึกภาคไม่ชอบคนที่พูดจาหยาบคาย ข้าวฟางก็พยายามไม่พูดและฝึกภาคได้
สอนให้ข้าวฟางท่อง ก. ไข่ ถึง ฮ. นกฮูก นานเข้าเขาก็จำได้ ดังที่นายถม
ได้เล่าให้นางพิศฟังว่า

แม่พิศไม่รู้อะไร เจ้าฟางมันฉลาดนะ แค่วไปเล่นกับหนูฝึกภาค
มันก็เขียน ก. ไข่ ถึง ฮ. นกฮูก ได้ เอ. บี. ซี. ภาษาฝรั่งอังกฤษ
มันก็อ่านออกเขียนได้ ถ้าได้เรียนจริงๆ มันก็จะเก่งนะ แค่วเรียน
เล่นๆ กับเด็กโตกว่ามันยังทำได้แค่นี้แล้ว สระอะอามันก็รู้ อ่าน
หนังสือได้หลายตัว ส่งเสียให้มันเรียนซักคนเถอะเผื่อจะได้ดี
(เรื่องเดิม : 72-73)

เมื่อข้าวฟางได้เข้าโรงเรียนก็เป็นเด็กที่
เรียนเก่งในห้อง ดังที่ผู้แต่งบรรยายถึงข้าวฟางว่า

เขาเรียนเก่งที่สุดในห้องเพราะพินดี แน่ละ เขาอ่านออก
เขียนได้มาแล้วจากบ้านฝึกภาค เมื่อมาเรียนชั้นประถมหนึ่ง
ในโรงเรียนเทศบาล เขาจึงเก่งกว่าเพื่อนซึ่งไม่เคยเรียน

หนังสือมาก่อนเลขเป็นธรรมดา ข้าวฟ่างนับเลขเก่งเพราะ
ช่วยแม่ขายของอยู่ทุกเสาร์อาทิตย์ ประสบการณ์สอนเขาได้มาก
(เรื่องเดิม : 189)

เห็นได้ว่าข้าวฟ่างเป็นเด็กที่ฉลาด ถึงแม้เขา
จะเล่นปนเรียนกับเด็กที่อายุแก่กว่าเขาไม่กี่ปี เขาก็สามารถเรียนรู้อะไรได้
เร็วเพียงแต่ข้าวฟ่างขาดโอกาสและไม่ได้รับการสนับสนุนให้ได้ศึกษาเล่าเรียน
เขาจึงกลายเป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตไม่ดีไป

ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของข้าวฟ่างที่เป็น
ปัญหามีหลายประการคือ เรียกร้องความสนใจ มีความหวาดกลัว ติดสิ่งของ
หรือบุคคล และเป็นเด็กเซ้าซี้ ลักษณะนิสัยเช่นนี้ส่งผลให้ข้าวฟ่างกลายเป็น
เด็กที่มีปัญหา ดังที่ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

1.2.2 ข้าวตอก

ข้าวตอก เป็นพี่ชายคนโตของข้าวฟ่างเขาก็ไม่ได้รับการ
ดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ พ่อแม่เลี้ยงแบบปล่อยปละละเลยแต่เขาก็มีโอกาส
ได้อยู่กับพ่อแม่ เมื่อเรียนจบชั้นประถมต้นแม่ก็ให้ข้าวตอกออกจากโรงเรียนแล้ว
มาช่วยเลี้ยงน้อง คือข้าวโพดซึ่งยังเล็กอยู่มาก ข้าวตอกต้องรับภาระในการ
เลี้ยงน้อง ซึ่งเป็นภาระอันหนักหน่วงสำหรับเด็กผู้ชายที่ยังเล็กอยู่ แต่ข้าวตอก
ก็ยังยอมช่วยแม่ แต่ด้วยนิสัยของเด็กที่เพิ่งเข้าสู่วัยรุ่น เขาย่อมต้องการที่จะ
เรียนรู้ อยากรู้อยากลองของแปลกๆ ใหม่ๆ ฉะนั้นข้าวตอกจึงแอบสูบบุหรี่ เพราะ
เห็นว่าเป็นของโก้เก๋

ข้าวตอกเป็นเด็กที่ใฝ่ดีอยู่บ้าง ถึงแม้สิ่งแวดล้อมที่อยู่
รอบๆ ตัวเขาจะเลวร้าย ความใฝ่ดีของข้าวตอกนั้น เขาได้รับจากครูของเขา

ในสมัยที่เขาเรียนอยู่ ครูได้ช่วยสั่งสอนให้เขารู้ว่าอะไรผิด อะไรถูก เมื่อเขาโตขึ้นเขาได้ไปทำงานก่อสร้าง เพื่อหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัวและความใฝ่ฝันส่งผลให้เขาประพฤติตัวแตกต่างจากเด็กทำงานก่อสร้างทั่วไป ดังที่ผู้แต่งได้บรรยายถึงข้าวตอกไว้ว่า

ข้าวตอกนั้นมีความโหม่เอียงไปในด้านด้อยอยู่มาก ผิดกับพ่อและน้องชายคนรองที่เขาโหม่เอียงไปในทางที่ดีก็เพราะเขามีครูดี และเคยติดครูคนหนึ่งมาก ครูคนนั้นมีน้ำใจเอื้อเพื่อให้ข้าวกลางวันเขาบ้าง ให้เขาปรับใช้ทำงานแล้วให้เงินบ้าง มีเวลาว่างก็สั่งสอนให้เขารู้จักว่าอะไรดี อะไรชั่ว
(เรื่องเดิม : 188)

ความใฝ่ดีในตัวของข้าวตอกส่งผลให้เขาประพฤติตัวดีทั้งๆ ที่สิ่งแวดล้อมรอบตัวเขาเลวร้ายมาก ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

เคราะห์ดีที่ข้าวตอกมักจะไม่นอนที่เพิงก่อสร้าง เขากลับบ้านเสมอหากสถานที่ทำงานไม่ไกลเกินไป เขาเคยนึกอยากเร่ร่อนไปกับคณะพรรคพวกเหมือนกัน แต่ไม่รู้อะไรจุดเขาไว้ พอย้ายคล้อยข้าวตอกเป็นนิกายากกลับบ้าน กลับมาแล้วได้ยินพ่อแม่ทะเลาะกันก็รำคาญใจ คิดว่ารู้อย่างนั้นนอนเสียที่เพิงก่อสร้างจะสบายใจกว่า แต่คืนไหนนอนที่เพิง เขากลับหลับไม่สนิท (เรื่องเดิม : 188-189)

นิสัยส่วนตัวของข้าวตอกเป็นเด็กดี เพราะเขามีความใฝ่ดีถึงแม้เขาจะมีโอกาสที่จะประพฤติตัวเลวร้ายได้ แต่เขาก็ไม่สนใจกลับไปประพฤติตนเป็นเด็กดี ทั้งๆ ที่เขากลับมาบ้าน เขาก็ไม่มีความสุขเพราะพ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาเบื่อหน่ายมาก เด็กอย่างข้าวตอกถ้าเขาได้รับการส่งเสริมในทางที่ดี เขาจะเป็นคนที่ดีต่อไปในอนาคต

ข้าวตอกเป็นเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี มีหน้าตาพ่อ
 ของเขาเองก็ยังไม่ดีกับเขาอีก เช่น เมื่อครั้งที่นางพิศเอา
 ข้าวฟ่างมาให้ข้าวตอกเลี้ยง ข้าวตอกเลี้ยงข้าวโพดคนเดียวก็เหนื่อยพอแล้ว
 สำหรับเด็กอายุขนาดเขาแล้วต้องมาเลี้ยงข้าวฟ่างเด็กที่ขี้แยอีก ข้าวตอกจึง
 จับน้องซังในห้องและในตู้เสื้อผ้า ตามคำแนะนำของพ่อว่า "ก็ซังมันไว้ในห้อง
 ซังวะ... ถึงเวลาเอาข้าวให้มันกินก็แล้วกัน" (เรื่องเดิม : 75) แล้วท้ายที่สุด
 เมื่อข้าวตอก "... ราวคาบหนึ่งก็เข้าข้าวตอกก็เอาอย่างพ่อ จับน้องซังไว้ในตู้
 เสื้อผ้าใบสูง" (เรื่องเดิม : 75)

การกระทำของข้าวตอกนี้เป็นเพราะเขาได้รับคำแนะนำ
 ที่ไม่ถูกต้องและได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ดีจากพ่อนั่นเอง

1.2.3 ข้าวเม่า

ข้าวเม่าเป็นพี่ชายคนรองของข้าวฟ่าง ข้าวเม่ามีพื้นเพ
 นิสัยที่ไม่ค่อยดี อีกทั้งถูกเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย ข้าวเม่าจึงประพฤติตัว
 เหมือนเด็กในวัยเดียวกันที่อยู่ในละแวกบ้าน "เมื่อเขามีอายุเพียงสิบกว่าขวบ
 ก็แอบสูบบุหรี่แล้วชอบไปรวมกลุ่มกับพวกกลุ่มวัยรุ่นที่โตกว่า เป่าปากเกี้ยวสาว ๆ
 ในซอย" (เรื่องเดิม : 75) พฤติกรรมเช่นนี้ของข้าวเม่าไม่ได้รับการ
 ตักเตือนหรือแนะนำสั่งสอน ข้าวเม่าจึงไปคบเพื่อนที่ไม่ดีและติดยาเสพติด
 ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ข้าวเม่าก้าวไปในบ้านแม่จิต ท่าทางของเด็กหนุ่มอายุไม่ถึง
 สิบห้าปีดูเหมือนเป็นผู้ใหญ่ แต่เป็นผู้ใหญ่ประเภทนักเลง
 ริมฝีปากของเขาห่างผาก ผิวกร้านเกรียม ฟันเหลืองเพราะ
 คราบบุหรี่ (เรื่องเดิม : 129)

ข้าวเม่าไปอยู่กับพวกที่ค้ายาเสพติด จนตัวเองติด
 ยาเสพติดไปด้วย ข้าวเม่าและหัวหน้าแก๊งเห็นว่าข้าวฟ่างเป็นเด็กที่จะทำ
 ประโยชน์ให้กลุ่มตน จึงให้ข้าวเม่ามารับข้าวฟ่างไปอยู่ด้วย แล้วสอนให้
 ข้าวฟ่างทำงานที่ผิดกฎหมายโดยที่ข้าวฟ่างก็ไม่ว่าสิ่งที่คุณทำไปนั้นคือการค้า
 ยาเสพติด ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า "...ข้าวเม่าพาข้าวฟ่างไปกับลูกพี่ด้วย
 ข้าวฟ่างยังไม่เข้าใจอยู่ดีว่าเขาทำงานอะไร ข้าวเม่าใช้ข้าวฟ่างให้เดินไปส่ง
 สิ่งของให้คนโน้น คนนี้ บอกสี่สี่ผู้รับของและบอกให้พูดอะไรแปลกๆ
 (เรื่องเดิม : 133)

บางวันข้าวฟ่าง ข้าวเม่าพร้อมด้วยหัวหน้ากลุ่มก็จะถือ
 สามล้อเก่าๆ เข้าไปตามหมู่บ้านต่างๆ ทำที่เป็นการมารับซื้อของเก่า เช่น
 กระดาษหนังสือพิมพ์ ลัง ขวด หรือ พลาสติกเก่าๆ แต่พอได้โอกาสถึงบ้านที่
 ไม่มีเจ้าของอยู่ ข้าวฟ่างก็จะถูกใช้ให้ทำงานโดยให้ข้าวฟ่าง "มุดเข้าไปถอด
 กลอนประตู" (เรื่องเดิม : 134) แล้วข้าวเม่ากับหัวหน้าก็ขโมยของบ้าน
 คนอื่น ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ข้าวฟ่างไม่ชอบตรงที่ต้องมุดช่องเล็กๆ เข้าไป ข้าวฟ่าง
 ไม่รู้ว่าช่องที่เขาต้องมุดเข้าไปเป็นช่องอะไร รู้แต่ว่ามุดเข้า
 ไปแล้วต้องเปิดประตูบ้านของใครก็ไม่รู้ แล้วลูกพี่กับข้าวเม่า
 ก็เข้าไปยกอะไรต่อมิอะไรในบ้านนั้นออกมา อาจจะเป็นพัดลม
 หม้อหุงข้าวไฟฟ้า วิทยุ โทรทัศน์... (เรื่องเดิม : 134)

พฤติกรรมของข้าวเม่าที่ชักชวนข้าวฟ่างไปอยู่ด้วย เป็น
 การกระทำผิดกฎหมายคือค้ายาเสพติดและเป็นโจร เมื่อนางพิศมาพบลูกทั้งสอง
 นางก็รับตัวข้าวฟ่างกลับ เพราะนางพิศรู้ว่าข้าวเม่ามันติดยาเสพติดและคงจะ
 เอาตัวกลับไปไม่ได้อีกแล้ว ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า "นางพิศมองหน้าลูกชาย
 แล้วก็มองจัน ข้าวเม่าโตเกินกว่าที่นางจะควบคุมได้แล้ว แต่ข้าวฟ่างยังเล็กนัก"

(เรื่องเดิม : 136) หลังจากที่นางพิศมารับข้าวฟ่างไป นางพิศก็ไม่ได้สนใจ ข้าวเม่าอีกเลย ข้าวเม่าก็อยู่กับนายจิ้นและทำผิดกฎหมายมาตลอดและเขา ไม่ยอมกลับมาอยู่กับพ่อแม่อีกเลย

เมื่อข้าวตอกตาย ข้าวเม่าจึงแวะมาที่บ้านแล้วให้เงิน นางพิศไว้ใช้ เห็นได้ว่าข้าวเม่ายังมีความรักแม่ของเขา แต่เขาก็ไม่สามารถ ที่จะเลิกประพฤติชั่วได้ และเมื่อเขากลับมาเยี่ยมบ้านอีกครั้งหนึ่งข้าวฟ่างเกิดมี เรื่องกับนายทอง ข้าวฟ่างจึงหนีตามข้าวเม่าไปด้วย ตอนแรกข้าวเม่าไม่ยอม ให้น้องตามไปอยู่ด้วย แต่เมื่อไม่รู้จะทำอย่างไรกับข้าวฟ่างดี เขาจึงเตือน น้องว่า "กว่าคุณหนีจากบ้านอายุน้อยอยู่แล้วนะ มึงยังน้อยกว่ากูเข้าไปอีก... มึงมาของมึงเองนะเว้ยไอ้ฟ่าง ตอนโตอย่ามาโทษหาว่ากูชักนำมึงนะ"

(เรื่องเดิม : 211)

การเตือนของข้าวเม่าโดยที่เขาก็กังแล้วว่าครั้งหนึ่ง เขาเคยไปชักนำข้าวฟ่างมาประพฤติตัวไม่ดี จนท้ายที่สุดเมื่อข้าวฟ่างไม่มีที่อยู่ ที่ไหนอีกแล้ว เขาจึงประพฤติตัวไม่ดีตามพี่ชายไปด้วย

เห็นได้ว่าพฤติกรรมของข้าวฟ่าง ข้าวตอกและข้าวเม่า จะมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมในเชิงลบ ซึ่งลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเหล่านี้ ส่งผลให้เด็กทั้งสามคนกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาที่ยากแก่การแก้ไข

1.3 สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนในเรื่อง ตราไว้ในดวงจิต

เรื่องนี้ผู้แต่งได้สะท้อนปัญหาของเด็กและเยาวชนในหลายด้าน เช่น ปัญหาสุขภาพจิตเสื่อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาเรื่องการคบเพื่อน ปัญหา เด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาเด็กขาดความรักความอบอุ่น โดยผู้แต่งได้สร้าง

ครอบครัวของข้าวฟ่างให้เป็นครอบครัวที่มีปัญหา พ่อแม่มีฐานะยากจน ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนหรือเลี้ยงดูลูก ทำให้บุตรในครอบครัวนี้กลายเป็นเด็กเกเร เป็นปัญหาของสังคมต่อไป

1.4 สาเหตุของปัญหา

เมื่อวิเคราะห์ปัญหาของครอบครัวของข้าวฟ่างแล้ว พบสาเหตุของปัญหาหลายประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในครอบครัว สาเหตุของปัญหามีดังนี้

1.4.1 สาเหตุจากครอบครัว

สภาพครอบครัวของข้าวฟ่าง เป็นครอบครัวที่ไม่มีความสุข พ่อแม่ทะเลาะกัน พ่อแม่เลี้ยงดูลูกอย่างปล่อยปละละเลย ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอน การที่พ่อแม่ทะเลาะกันบ่อยครั้งส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตเสื่อม อาจมีนิสัยก้าวร้าว พูดจาหยาบคาย อารมณ์ไม่มั่นคง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ดังที่ผู้แต่งบรรยายสภาพครอบครัวของข้าวฟ่างว่า

พ่อแม่ทะเลาะกันแทบทุกเย็นด้วยเรื่องกินเรื่องเมา พ่อมักจะเมาแอกกลับมา และเมื่อถึงบ้านแล้วแทนที่จะเข้านอนกลับ ร้องหาเหล้าและก๊ับแก้มต่อ บางทีก็เคี้ยวเซ็ญเอาเงินที่แม่พิศขายของได้ เพื่อเอาไปกินเหล้าต่ออีก...แล้วสองตัวเมียก็ด่ากันนัวเนียต่อจนดึก บางคืนก็ลงมือกันตบตี นางพิศไม่ใช่ผู้หญิงประเภทยอมให้ตัวบเอาฝ่ายเดียวเสียด้วย นางสู้สุดใจขาดดินเลยเซียวแหละ เข้าวันต่อมานางพิศก็จะตาบวมปิดไปข้างหนึ่ง

เดินเอวคดหรือแขนห้อยร่องแรง นายทองก็หน้าตาเต็มไปด้วย
รอบข้วน รอยเล็บ (เรื่องเดิม : 185-186)

สภาพครอบครัวเช่นนี้ทำให้ข้าวเม่านี้ออกจากบ้านไปอยู่กับเพื่อน ส่วนข้าวตอกนั้นทั้งๆ ที่เปื้อนหน้าต่อสภาพครอบครัว แต่ก็จำใจทนเพราะเขาไม่มีที่ไป ข้าวฟ่างเมื่อกลับมาอยู่บ้านของคนทั้งๆ ที่ไม่อยากจะอยู่เมื่อพบกับสภาพเช่นนี้ก็ยังไม่อยากอยู่ด้วยข้าวฟ่างจึง "รำร้องจะอยู่บ้านคนอื่นเพราะบ้านของตัวปราศจากความรักความไยดี" (เรื่องเดิม : 139) ดังนั้นเมื่อข้าวฟ่างถูกนายทองแย่งสร้อยคอและพระ เขาจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านตามไปอยู่กับข้าวเม่าด้วยอีกคน การตัดสินใจของข้าวฟ่างนั้นนอกจากจะเบื่อบ้านนี้แล้ว เขายังไม่อยากจะอยู่กับนายทองเพราะเคยถูกนายทองทำร้ายหวาดกลัวนายทองและเหตุผลที่สำคัญคือกลัวนายทองจะแย่งสร้อยพระอีก เพราะของสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ข้าวฟ่างรักมากเท่าชีวิต

เมื่ออยู่บ้านเขาไม่มีความสุข ทั้งข้าวเม่าและข้าวฟ่างจึงหนีออกจากบ้าน ข้าวเม่าติดยาเสพติดประพฤติดัวเป็นชโยมย เมื่อข้าวฟ่างไปอยู่ด้วยข้าวฟ่างก็ต้องประพฤติตัวไม่ดีโดยการไปเป็นโจรปล้นรถทัวร์ และต้องจบชีวิตลงด้วยการยิงตัวตาย การหนีออกจากบ้านของเด็กๆ ด้วยสาเหตุว่าครอบครัวไม่ให้ความรักความอบอุ่นแก่เขา มีหน้าซ้ำบุคคลในครอบครัวยังคิดทำร้ายเขามาก เด็กที่ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวจึงถูกชักจูงให้กระทำผิดได้ง่าย

ผู้แต่งได้สะท้อนปัญหาของครอบครัวที่เลี้ยงลูกแบบปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความรักความเอาใจใส่ ครอบครัวในลักษณะนี้จะทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่นและทำให้มีบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ เช่นมีความวิตกกังวลสูง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในครอบครัวนี้ คือข้าวฟ่าง

เขาไม่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ตั้งแต่แบเบาะ เขาจึงเกิดความรู้สึกสับสน ไม่แน่ใจว่าใครเป็นพ่อแม่ที่แท้จริง การที่พ่อแม่ไม่เลี้ยงดูบุตร ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตร ทำให้บุตรต้องเป็นเด็กที่สุขภาพจิตเสื่อม ดังที่ข้าวฟ่าง ร้องไห้แล้วบอกผักกาดว่า "พ่อแม่ไม่ตาย แม่ไม่ตาย แต่พ่อแม่ไม่เลี้ยงฟ่าง" (เรื่องเดิม : 51) ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นว่าแม้แต่เด็กเล็กๆ อย่างข้าวฟ่าง เขายังมีความรู้สึกชอกช้ำที่พ่อแม่ไม่เลี้ยงดูเขา ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ใครจะคิดว่าเด็กเท่านั้นจะมีความรู้สึกชอกช้ำกับการกระทำ
ของผู้ใหญ่ได้ถึงเพียงนี้ พ่อไม่ตาย แม่ไม่ตาย แต่พ่อแม่ไม่
เลี้ยงดูเขา น่าเขามาให้คนอื่นเลี้ยง แม้จะส่งเสียเงินทอง
แต่เด็กก็ไม่เข้าใจเรื่องนี้รู้แต่ว่าพ่อแม่ไม่เลี้ยงเขา และเมื่อ
เขาไม่รักใคร่สนิทสนมกับพ่อแม่เหมือนที่สนิทกับคนเลี้ยง พ่อแม่
ก็เคืองชุน (เรื่องเดิม : 51)

เห็นได้ว่าการเลี้ยงดูของครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญ
ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนประพฤตินอกทางที่ผิด กลายเป็นปัญหาของสังคม
ดังเช่นครอบครัวของข้าวฟ่างที่เลี้ยงลูกอย่างปล่อยปละละเลย ผู้แต่งเชื่อมั่นว่า
ถ้าหากครอบครัวให้ความรักความอบอุ่นแก่บุตรแล้ว เด็กและเยาวชนจะประพฤติด
ตัวดีขึ้น ดังที่ผู้แต่งได้สะท้อนทัศนะของตนผ่านความคิดของเพ็ญตระการ แม่ของ
ผักกาดว่า

เพ็ญตระการอยากรู้ด้วยว่าเด็กที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย
สุขภาพจิตเสื่อมโทรม เมื่อมาพบสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ในวัน
ละหลายๆ ชั่วโมงทุกวัน เขาจะดีขึ้นบ้างไหมหรือจะเกิดความ
ริษยาตาร้อนขึ้นกันแน่ เท่าที่ดูข้าวฟ่างดีขึ้นแน่นอน เรื่องอิจฉา
ผักกาดนั้นมีบ้างแต่ไม่มากเท่ากับความนับถือชกชอง
(เรื่องเดิม : 70)

แม่ของผักกาดได้ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ข้าวฟ่าง โดยอนุญาตให้เขาได้เล่นกับผักกาด เล่นนิทานให้ฟัง ผักกาดสามารถหาอาหาร ให้กิน อาหาร ฯลฯ ผู้แต่งได้สะท้อนความคิดเห็นของตนผ่านความคิดของเพ็ญตระการ ว่าข้าวฟ่างมีสุขภาพจิตดีขึ้น เห็นได้ว่าเด็กเมื่อได้รับความรักความอบอุ่นจากบุคคลรอบข้างแล้ว เขาย่อมประพฤติไปในทางที่ดีได้

ผู้แต่งได้เน้นให้เห็นว่าถ้าครอบครัวเป็นเช่นครอบครัวของผักกาดที่มีความรักความอบอุ่น พ่อแม่มีฐานะดี มีการศึกษา พ่อแม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดูบุตรแล้ว บุตรย่อมเป็นเด็กที่มีสุขภาพจิตดี มีความสมบูรณ์ทั้งกายและใจ เช่น ผักกาด และพ่อแม่ยังช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้บุตรของตนได้ทำกิจกรรมต่างๆ ตามความถนัด ความสนใจของเด็ก ย่อมส่งผลให้เขาประสบความสำเร็จในชีวิต ผู้แต่งยังสะท้อนให้เห็นอีกว่าบุตรที่อยู่ในวัยรุ่นย่อมจะไม่พอใจในสิ่งรอบตัวอย่างเช่น เพียงบุญพาน้องชายของผักกาด แต่ถ้าบุคคลในครอบครัวได้มีเวลาเอาใจใส่ดูแล คอยชี้แนะแนวทางให้เขาได้รู้จักตนเอง ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เขาก็จะเป็นคนดีได้ ผู้แต่งเน้นให้เห็นว่าความรักความอบอุ่นในครอบครัวเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่จะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนในครอบครัวนั้น เด็กที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางครอบครัวที่มีการทะเลาะวิวาท มีการด่าทอ มีการด้นรนชวนชวาย ในการทำมาหากินย่อมไม่อำนวยให้เด็กและเยาวชนนั้นเติบโตมาอย่างสมบูรณ์ได้

ครอบครัวของผักกาดเลี้ยงดูบุตรอย่างดี ผักกาดจึงมีสุขภาพสมบูรณ์ พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่ แม้กระทั่งหนังสือการ์ตูน หนังสือนิทาน พ่อแม่ก็คอยเลือกให้เหมาะสมกับวัย ดังที่ผู้แต่งกล่าวว่า

หนังสือการ์ตูน นิทานของผักกาด คุณพ่อเลือกมาแล้วว่าดี
เหมาะสมกับเด็ก หนูผักกาดจึงเป็นต้นไม้ที่ได้รับการดูแลตั้งแต่
คัตพันธ์ุ เพาะชำ ลงดิน งอกงามเติบโตอย่างสมบูรณ์ อุดม
ทั้งน้ำทั้งปุ๋ย (เรื่องเดิม : 38)

ผู้แต่งยังได้เปรียบเทียบต่อไปอีกว่า ชาวฟางนั้นไม่ได้
รับการดูแล จึงมีร่างกายซูบผอม ฟันหลุดทั้งปาก สุขภาพจิตเสื่อม ดังที่ผู้แต่ง
เปรียบชาวฟางว่า "เจ้าฟางนั้นก็ เป็นชาวฟางเมล็ดลีบๆ ที่แม้แต่ไก่ก็ยังเมิน"
(เรื่องเดิม : 38)

สาเหตุจากครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่มีผลกระทบต่อ
พฤติกรรมของตัวละคร ทำให้ตัวละครมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ในทำนองเดียวกัน
การเลี้ยงดูของครอบครัวในชีวิตจริงก็ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลใน
ครอบครัวด้วย

1.4.2 สาเหตุจากเศรษฐกิจ

ครอบครัวของนางพิศมีฐานะยากจน ทั้งนางพิศและ
นายทองต้องออกไปทำงานทุกวันไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมเลี้ยงดูบุตร จึง
เลี้ยงลูกตามยถากรรม ให้การศึกษาเฉพาะภาคบังคับ และลูกต้องอดอยาก
อยู่ตลอดเวลา ดังที่ผู้แต่งบรรยายถึงสภาพบ้านและความเป็นอยู่ในบ้านของ
นางพิศว่า

บ้านนี้มีอะไร ห้องสองห้องแคบๆ หลังคาสังกะสี กลางวัน
ร้อนอบอ้าวเป็นที่สุด น้องข้าวโพดร้องไห้แงงปวดท้องทั้งวัน
ตุ้เสื้อผ้าโบราณใบใหญ่มีดๆ มีแมลงสาบวิ่งพล่าน ขุนบินว่อน
ชาวฟางถูกขังไว้ผู้นั้นบ่อยๆ ไม่ก็ในห้องอบอ้าวไม่มีอากาศ
ผ่านเพียงพอ ตัวชาวฟางซัดเซียวแก้มตอบไปจนฉิดรูป เดิมที
ชาวฟางก็ผอมอยู่แล้ว เพราะได้อาหารไม่พอบำรุงร่างกาย
อันเนื่องมาจากฟันผุ มาอยู่บ้านนี้ยิ่งเลวลง ข้าวตอกให้อาหาร
น้องชายไม่พอ กับข้าวไม่มี บางมื้อเป็นข้าวคลุกน้ำปลา บางมื้อ

มีไข่หรือน้ำแกงจืดบ้างเล็กน้อย ข้าวตอกไม่ได้ใจเท่ากับน้องเลข
ตัว เขาก็ไม่ค่อยจะอึดเหมือนกัน กับข้าวไม่มี มีแต่ข้าวเปล่าๆ
เขาเองกินไม่ลงคอ ข้าวเม่าก็ต้องกินข้าวคลุกพริกป่นบ่อขๆ
ข้าวเม่ากินอาหารเผ็ดๆ ได้แต่ข้าวตอกกินไม่ได้ ข้าวฟ่างจึง
ยังขำแย้ (เรื่องเดิม : 80-81)

ครอบครัวที่มีสภาพบ้านที่ไม่น่าอยู่ และเด็กๆ ยังต้อง
อดอาหารหรืออดอยากหิวโหยอยู่ตลอด เมื่อมีช่องทางที่จะทำได้ก็ เหล่านี้
ได้กินอาหารที่ดีขึ้น แม้จะไปขโมย เขาก็ยอม ดังเช่นที่ ข้าวเม่าหนีออกจากบ้าน
ไปอยู่กับจันซึ่งเป็นลูกพี่ แล้วได้กินอาหารอย่างอุดมสมบูรณ์ ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า
"ข้าวเม่าพาน้องไปที่เพิงปุปะในสลัมแห่งหนึ่ง ข้างใต้มีแต่น้ำคร่า สภาพบ้าน
แยกว่าบ้านของนางจิดกับบ้านแม่พิศอีก แต่อาหารที่ลูกพี่หามาให้กินนั้นดีกว่าที่
บ้านนางพิศมาก" (เรื่องเดิม : 132) แม้แต่ข้าวฟ่างเมื่อข้าวเม่ามารับไป
อยู่ด้วยยังรู้สึกชอบ เพราะได้มีโอกาสกินอาหารดีๆ ซึ่งเขาไม่เคยได้กินมา
ก่อนเลย เด็กที่อดอยากหิวโหยเมื่อมาอยู่ในที่มีอาหารบริบูรณ์ เขาจึงยอมทำผิด
เพื่อแลกกับอาหารดีๆ และจะประพฤติเช่นนั้นตลอดไป เนื่องด้วยความบีบคั้น
ทางเศรษฐกิจ พ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน พ่อมัวแต่ดื่มเหล้าไม่มีเวลาสนใจ
ความประพฤติของลูก ดังนั้นลูกๆ ของนางพิศทั้งข้าวเม่าและข้าวตอกจึงสูบบุหรี่
ตั้งแต่อายุไม่ถึงสิบเอ็ดปี เพราะเห็นเพื่อนรุ่นๆ เดียวกันสูบบุหรี่ว่าเป็นของโก้เก๋
จึงแอบสูบตามอย่างเขาบ้าง นางพิศและนายทองก็ไม่มีเวลาดูแลลูก จึงปล่อยให้
ให้เด็กทั้งสองคนสูบต่อไป จนกระทั่งข้าวเม่าติดบุหรี่ที่สูดใส่ด้วยยาเสพติด
และต้องกลายเป็นคนค้ายาเสพติดเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี กว่าที่นางพิศจะรู้ว่า
ลูกของตนติดยาเสพติดและเป็นโจร ก็สายไปแล้ว เช่นในคราวที่นางพิศ
มารับตัวข้าวฟ่างกลับบ้าน นางได้สั่งให้ข้าวเม่าเก็บของกลับบ้านแต่ข้าวเม่า
ไม่กลับ นางจึงพูดกับจันลูกพี่ของข้าวเม่าว่า

"...กูจะบอกตำรวจให้กวาดให้หมด มามัวสู้กันยังงี้ไม่มีหวัง
ติดขาละซี ไอ้หัวขโมย กลับบ้านนะไอ้เม่า กว่าจะเสาะถาม
เขามาได้ว่ามีงอยู่ที่ไหนก็เหนื่อยแทบตาย ที่นั่นมาอยู่กะไอ้จั้น"

ลูกพี่หรือไอ้จั้นชักไหล่

"กูเลี้ยงให้ไม่ดีเหรอไง"

"เลี้ยงให้เป็นโจรนะซี ถึงกูจะจนก็ไม่เคยลักขโมยใคร
นะเว้ยไอ้จั้น" นางพิศปากกล้า "ไอ้เม่าเก็บของกลับบ้าน"

"มีงจะกลับไปอดตายท่าก็ตามใจมีง" จั้นตะคอกข้าวเม่า

"เม่าไม่กลับ"

(เรื่องเดิม : 136)

ผู้แต่งจึงบรรยายต่อจากข้อความนี้ว่า "นางพิศมองหน้า
ลูกชาย แล้วก็มองจั้น ข้าวเม่าโตเกินกว่าที่นางจะควบคุมได้แล้ว"

(เรื่องเดิม : 136) นางพิศไม่สามารถดึงข้าวเม่ากลับบ้านได้ และนางก็
ไม่ได้หาทางที่จะเอาตัวลูกชายกลับมาสั่งสอนหรือรักษาให้เขาหายจากการ
ติดยาเสพติดนางได้แต่ปล่อยเลยตามเลย ข้าวเม่าก็ต้องติดยาเสพติดและ
เป็นโจรไปตลอดชีวิต

จากเหตุการณ์ในเรื่อง ถ้าครอบครัวใดที่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจไม่ดี สมาชิกในครอบครัวนั้นย่อมจะดิ้นรนชวนชวายเป็นเพื่อความอยู่รอด
ของตัวเอง และอาจยอมกระทำผิดเพื่อปากท้องของตัวเอง ปัญหาทางด้าน
เศรษฐกิจทำให้ครอบครัวไม่มีความรัก ความเอาใจใส่ต่อกันเพราะต่างก็ต้อง
ทำมาหากิน สภาพของครอบครัวมีแต่ความตึงเครียด ทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ
ทุกคนในครอบครัวมีความหงุดหงิด วิตกกังวลต่อปากท้อง ความรัก ความ
เข้าใจกันในครอบครัวจึงมีน้อยมาก

ผู้แต่งได้ชี้ให้เห็นว่าความบีบคั้นทางเศรษฐกิจในแต่ละครอบครัว อาจจะเกิดจากการที่พ่อแม่ใช้เงินที่หามาได้ในทางที่ไม่เหมาะสม เอาเงินไปซื้อเหล้ากิน เล่นการพนัน ดังที่ผู้แต่งได้บรรยายถึงสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวของข้าวฟ่างว่า

รายได้ของพ่อแม่ไม่น้อยเลย เดือนๆ หนึ่งได้กว่าสามพัน บางเดือนอาจถึงสี่พันแล้วแต่ปริมาณงาน ทว่าเงินค่าแรงของพ่อหมดไปกับวงเหล้า ไฮโลไปปิ่น เงินเดือนของแม่พิศได้ไม่ถึงสองพัน เงินจำนวนนี้แหละที่ใช้กินกันอยู่ในครอบครัว แต่บางทีก็ถูกพ่อแม่หยิบไปละลายในวงไฮโล แม่ลูกเลขต้องกินข้าวคลุกน้ำปลา (เรื่องเดิม : 81)

เห็นได้ว่าถ้าครอบครัวของข้าวฟ่างใช้เงินไปในทางที่เหมาะสม โดยเอาเงินที่หามาได้ใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร ก็จะทำให้เด็กๆ ในครอบครัวมีความสุขที่ได้กินอาหาร มีเครื่องนุ่งห่ม ผู้แต่งได้สะท้อนสภาพครอบครัวของผักกาดว่าเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง แต่พ่อแม่รู้จักการวางแผนชีวิต โดยไม่มีลูกมากจนเกินไปและวางแผนในการใช้จ่ายเงินว่าควรใช้จ่ายเงินอย่างไรจึงจะให้ประโยชน์กับบุคคลในครอบครัวมากที่สุด

ครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีและยังมีลูกมากย่อมส่งผลให้ครอบครัวของเขาต้องอดอยากกันมากขึ้น ดังที่เพ็ญตระการไม่เข้าใจความคิดของพ่อแม่ของข้าวฟ่างที่ยังมีลูกอีกคน ทั้งๆ ที่สามคนก็เลี้ยงดูยังไม่ดีเลยว่า

เพ็ญตระการถอนใจ ลูกคนที่สามต้องนำมาให้คนอื่นเลี้ยง สุขภาพจิตเสื่อมโทรมเช่นนี้ ยังคิดจะมีลูกคนที่สี่ พวกนี้เขาคิดอย่างไรของเขานะ ตัวเขอเคยคิดจะมีน้องให้ผักกาด หากจีรออยู่เพราะงานที่รับมาและตัวเองอยากทำ เอาเวลาไปหมด

ถ้ามีลูกอ่อน เธอจะต้องหยุดงานมาเลี้ยงลูก อาศัยสมบูรณ์ไม่ได้แน่
ปีแรกที่มีผักกาด เธอก็ต้องหยุดงานชั่วคราว ดีว่ามีงานสะสม
ไว้หลายชิ้น (เรื่องเดิม : 53)

แม่ของผักกาดมีการวางแผนว่าจะมีลูกเมื่อใด และจะ
ทำงานเก็บเงินเมื่อใด เมื่อคิดว่าพร้อมจึงมีบุตร ดังนั้นเมื่อบุตรเกิดมาจึงได้รับ
การเลี้ยงดูอย่างดี ตั้งผู้แต่งบรรยายถึงผักกาดที่ได้รับการเลี้ยงดู เอาใจใส่
เป็นอย่างดีจากพ่อแม่ว่า

หนูผักกาดนั้น คุณแม่กางตำราเลี้ยง ทุกอย่างเป็นไปตาม
กำหนดกฎเกณฑ์แต่หย่อนได้นิดหน่อยในด้านความประพฤติ
ด้านสุขอนามัยถูกต้องตามตำรา ชวนนมตม้มน้ำเตือดๆ สิบนาที
ถ้วยชามช้อนต้องลวกในหม้อน้ำเดือด อาหารต้องเหมาะสม
กับวัย ไม่มีขาดไม่มีเกิน แปรงฟันทุกวันหลังอาหาร กระนั้น
ผักกาดก็ยังมีฟันผุ คุณพ่อพาไปหาหมอลดตรวจและจัดการอุด
เรียบร้อย "เจ้าแม่อวกาศ" จึงสมบูรณ์ทั้งกายและใจ หาก
มีอะไรขาดๆ เกินๆ ไปบ้างในตัวเธอก็เป็นเพราะความเป็น
ตัวของตัวเอง ไม่ใช่เพราะถูกพ่อแม่ยึดเยียดให้ เพราะ
โทรทัศน์เป็นต้นเหตุด้วย แต่เมื่อไม่ถึงกับน่าตกใจ พ่อแม่ก็
จำต้องยอมให้เธอชมรายการโทรทัศน์บ้าง ด้วยเกรงว่า
เธอจะคุยกับเพื่อนไม่รู้เรื่องเสียเลย (เรื่องเดิม : 48-49)

1.4.3 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

ครอบครัวของนางพิศมีฐานะยากจน ฉะนั้นสภาพบ้าน จึงไม่น่าอยู่ และอยู่ในละแวกคนที่ฐานะยากจน สภาพบ้านที่อยู่ใกล้เคียง ก็มีความเป็นอยู่ที่ไม่ดี เด็กเรียนจบเพียงชั้นประถม เมื่อออกมาอยู่บ้านก็ รวมกลุ่มมีวาทกรรม สู้บุญหรือ ยาเสพติด และแต่ละครอบครัวก็พูดจาหยาบคายนะ เลอะวิวาทกันอยู่เป็นประจำ เด็กยอมซึ่มซึบเอาสิ่งเหล่านี้ แม้แต่ข้าวฟ่าง ก็ยังเป็นเด็กที่ด่าเก่ง เพราะข้าวฟ่างได้ยินผู้ใหญ่เขาด่ากันอยู่บ่อยๆ และไม่มีใครบอกด้วยการด่าทอ ทะเลาะวิวาทนั้นเป็นสิ่งไม่ดี ดังที่ผู้แต่ง ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ข้าวฟ่างเป็นเด็กที่ด่าเก่งว่า

ไม่ต้องมีใครสอนข้าวฟ่างหรอก ข้าวฟ่างได้ยินอยู่ทุกวัน เต็มสองหู ไม่ว่าจะอยู่บ้านนางพิศหรือนางจิต บ้านเช่า สามสี่หลังปลูกในที่ไม่ถึงร้อยตารางวา บางบ้านอยู่กันสองสาม ครอบครัว แม้จะไม่ใช้สลัมเพราะบ้านแถบนั้นส่วนใหญ่เนื้อที่ ประมาณหกสิบเจ็ดสิบตารางวามีรั้วรอบขอบชิด แต่ตึ๊ดๆ บ้านของนางจิตแต่ละครอบครัวด่ากันไพลลอบ นางจิตเองก็ด่าเก่ง ไม่ใช่บ่อย ยิ่งนางพิศแม่แท้ๆ ของข้าวฟ่างด่าได้ครั้งวันโดย ไม่ซ้ำกันสักประโยค (เรื่องเต็ม : 20)

ส่วนข้าวตอกพี่ชายของข้าวฟ่าง อยู่ที่บ้านก็พบกับ สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีพ่อแม่ทะเลาะกันทุกวัน และเมื่อไปทำงานก่อสร้าง สิ่งคนรอบข้างก็ล้วนแล้ว เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

ในหมู่กรรมกรก่อสร้างแล้วเรื่องการพนัน ลักษณะโหมย
ทะเลาะเบาะแว้ง ผิดลูกผิดเมียกันดูจะเป็นเรื่องปกติธรรมดา
เพิงที่อยู่ของกรรมกรก่อสร้างไม่มีติดชิดเรื่องกามโลกีย์จึงไม่
อยู่เสมอ ใ้หนุ่มห้องนี้มุดเข้าห้องอีสาวลูกบ้านนั้น มุดมุ้งสาว
ยังเป็นเรื่องย่อย มุดมุ้งเมียคนอื่นก็มี แล้วก็เกิดเรื่องตีกันถึง
โรงพักบ่อยๆ ผู้ชายหลายๆ คนอยู่รวมกันก็ชักชวนกันกินเหล้า
เล่นการพนัน... (เรื่องเดิม : 188)

สิ่งแวดล้อมเช่นนี้ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนประพฤติ-
ผิดได้ง่าย

กล่าวโดยสรุปผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยและ
พฤติกรรมของตัวละครที่เป็นปัญหา สภาพของปัญหาว่ามีสาเหตุจากครอบครัว
เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด กลายเป็น
ปัญหาของสังคมต่อไป ผู้แต่งเห็นว่าถ้าหากครอบครัวใดที่มีความรักความอบอุ่น
มีการดูแลเอาใจใส่ต่อกันแล้วบุคคลในครอบครัวนั้นย่อมอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
เด็กและเยาวชนเจริญเติบโตขึ้นอย่างมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ และ
ยังเป็นอนาคตของชาติที่ดีต่อไปได้

2. เรื่อง ชายหนูลูกพ่อ

โบตันได้แต่งเรื่อง ชายหนูลูกพ่อ เมื่อปี พ.ศ. 2527

2.1 เนื้อเรื่องย่อ

บุญพิลาศ หรือชายหนู เป็นลูกของอัมพิลาภกับชายคนรัก ในขณะที่อัมพิลาภท้องชายหนูพ่อของชายหนูไม่รับผิดชอบและยังบอกให้ไปทำแท้ง อัมพิลาภกลัวจึงไปปรึกษากับบุญภัทร เพื่อนชายที่พิการด้วยโรคโปลิโอและเป็นคนบ้านเดียวกัน บุญภัทรส่งสารอัมพิลาภที่ท้องไม่มีพ่อและแอบหลงรักอัมพิลามานานแล้ว จึงรับเป็นพ่อของชายหนู อัมพิลาภรู้สึกเกลียดชายหนูตั้งแต่ชายหนูยังอยู่ในท้อง เพราะคิดว่าพ่อของชายหนูไม่มีความรับผิดชอบ เกลียดพ่อแล้วพลอยมาเกลียดลูกไปด้วย อีกทั้งในขณะที่ตั้งท้องอยู่ อัมพิลาภคิดว่าชายหนูเป็นต้นเหตุของความทุกข์ทรมาน อัมพิลาภไม่สนใจเลี้ยงดูชายหนูเลย ภาระในการเลี้ยงดูจึงตกเป็นของบุญภัทรทั้งหมด ซึ่งเขาก็เลี้ยงดูชายหนูเป็นอย่างดีให้ความรักความอบอุ่น เป็นทั้งพ่อและแม่ให้กับชายหนู ชีวิตของชายหนูจึงมีแต่พ่อบุญภัทรเท่านั้น ส่วนแม่เป็นเพียงคนที่อยู่ในบ้านเท่านั้นและท้ายที่สุดก็เป็นคนแปลกหน้าไป

ส่วนอัมพิลาภได้เดินทางไปเรียนต่อทางด้านเสริมสวยที่ฝรั่งเศส ชายหนูไม่รู้สึกล้ออายารมณ์แม่ของตนเพราะแม่ไม่เคยสนิทสนมหรือเล่นด้วยเลย ต่อมาเมื่ออัมพิลาภกลับจากฝรั่งเศส อัมพิลาภได้มาขอหย่ากับบุญภัทรเพื่อไปแต่งงานใหม่กับชาวฝรั่งเศส

ต่อมาเมื่ออัมพิลาภกลับมาเมืองไทยพร้อมกับสามีชาวฝรั่งเศส เพื่อจะขอชายหนูไปอยู่ด้วยที่ฝรั่งเศส เพราะสามีต้องการมีลูกสาวชาวเอเชียไว้

ชื่นชม และอัมพิลาก็มีเหตุผลส่วนตัวคือต้องการเอายายหนูไปเป็นเพื่อนแก้เหงา แต่บุญภักตร์ไม่ยอมยกให้ อัมพิลาจึงอ้างว่าบุญภักตร์ไม่ใช่พ่อแท้ๆ ขณะอัมพิลาและบุญภักตร์โต้เถียงกันนั้นยายหนูบังเอิญมาได้ยิน เข้าและได้รู้ความจริงว่าบุญภักตร์ไม่ใช่พ่อที่แท้จริงของตนเอง ยายหนูเสียใจมากและเกลียดแม่่มากขึ้นอีกสามปีต่อมาบุญภักตร์ได้บอกให้ยายหนูไปอยู่กับแม่ที่ฝรั่งเศสเพื่อที่ยายหนูจะได้เรียนดนตรีที่ชอบ

เมื่อไปอยู่กับแม่ยายหนูจึงมีพฤติกรรมผิดปกติหลายอย่าง เช่น มีกิริยาเย็นชากับแม่ เจ็บขริม ไม้ร่า เริงแจ่มใสเหมือนเด็กวัยรุ่นทั่วไปไม่พูดคุยกับใคร เหตุผลสำคัญที่เป็นเช่นนี้เพราะยายหนูคิดถึงและเป็นห่วงพ่อมาก อีกทั้งยายหนูปรับตัวไม่ได้ ร่างกายจึงทรุดโทรมกินอาหารไม่ได้ ครูที่โรงเรียนก็พูดถึงอาการผิดปกติของยายหนู อัมพิลาจึงรู้สึกว่าตนผิดที่พรากยายหนูมาจากพ่อเพราะระหว่างอัมพิลากับลูกไม่มีความรักความสนิสนมอยู่เลย ท้ายที่สุดอัมพิลาตัดสินใจกลับเมืองไทยก่อนที่ยายหนูจะมีอาการผิดปกติมากไปกว่านี้ เมื่อได้กลับมาเมืองไทยทั้งยายหนูและบุญภักตร์ดีใจและมีความสุขมาก

2.2 ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

ในเรื่อง ยายหนูลูกพ่อ ผู้แต่งได้สะท้อนลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของยายหนู หรือบุญพิลาสที่กลายเป็นเด็กที่มีปัญหา ดังที่ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ดังนี้

2.2.1 บุญพิลาส

ยายหนูหรือบุญพิลาสเป็นลูกสาวของอัมพิลากับชายคนรัก แต่ชายคนรักไม่รับผิดชอบ อัมพิลาจึงแก้ปัญหาดำเนินการแต่งงานกับบุญภักตร์

เพื่อนชายที่เป็นคนบ้านเดียวกัน ดังนั้นชายหนุ่มจึงเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ต้องการ เมื่อบุญภักตร์รับเป็นพ่อและรับเลี้ยงดู แม่ของชายหนุ่มจึงยอมให้ชายหนุ่มมีชีวิตอยู่ ชีวิตของชายหนุ่มจึงมีแต่พ่อบุญภักตร์เท่านั้น ชายหนุ่มเมื่อโตขึ้นถึงแม่จะได้ความรักจากพ่อเพียงคนเดียวชายหนุ่มก็ไม่มีปมด้อยแต่กลับเป็นเด็กที่อ้วนท้วนสมบูรณ์ เพราะได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีจากพ่อ อีกทั้งยังเป็นเด็กที่หน้าตาน่ารัก ว่าเรื่องแจ่มใสใฝ่ใครๆ เห็นชายหนุ่มก็อดที่จะเอ็นดูไม่ได้ ในความคิดของชายหนุ่มความรักจากแม่ไม่ใช่สิ่งที่เขาดต้องการเลยเพราะชายหนุ่มได้รับความรักความเอาใจใส่จากพ่อเป็นอย่างดี ชายหนุ่มจึงมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพจิตดีในวัยเด็ก ดังที่อัมพิลาเห็นว่าชายหนุ่มน่ารักทั้งๆ ที่ไม่เคยสนใจในตัวลูกมาก่อนเลย ดังคำบรรยายถึงชายหนุ่มว่า "เป็นเด็กนักเรียนอนุบาล ตัวอ้วนแก้มยุ้ยน่าเอ็นดู เหมือนตุ๊กตาน่ารักน่ากอด" (โบทัน (นามแฝง), 2527 : 201) หรือกล่าวถึงชายหนุ่มว่าชายหนุ่มเป็น "เด็กหญิงอายุประมาณสามขวบไว้ผมปรกหน้าเล็กน้อย อ้วนกลม ผิวขาว ปรากฏตาแจ่มใส... เด็กหญิงน้อยๆ อวบอ้วนร่าเริงสมวัย น่ารักกว่าลูกสาวบ้านทั่วๆ ไปแถวนั้น" (เรื่องเดิม : 221)

บุคลิกภาพของชายหนุ่มเป็นเด็กที่อ้วนท้วนสมบูรณ์ หน้าตาน่ารักและมีสุขภาพจิตที่ดี บุคลิกภาพเหล่านี้ของชายหนุ่มไม่น่าจะทำให้ชายหนุ่มมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เป็นปัญหา แต่แล้วบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยของชายหนุ่มเริ่มเปลี่ยนไปเมื่อชายหนุ่มได้ทราบความจริงว่าบุญภักตร์มิใช่พ่อที่แท้จริง และเมื่อแม่มารับชายหนุ่มไปอยู่ต่างประเทศ ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของชายหนุ่มเริ่มเปลี่ยนไปเป็นปัญหา ดังนี้คือ

2.2.1.1 มีความรักและความเกลียดที่รุนแรง

คือลักษณะที่มีความรักหรือความเกลียดในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างรุนแรง ดังเช่นชายหนุ่มเป็นเด็กที่มีความรักและความเกลียดที่รุนแรงมาก ชายหนุ่มเกลียดแม่มาก ตลอดชีวิตของชายหนุ่มมี

เพียงพ่อบุญญภัทรคนเดียวเท่านั้นที่เลี้ยงดูมาตลอด ส่วนญาติๆไม่เคยมาเลี้ยงดู
 ใกล้เคียง เพียงแต่เคยหยอกล้อเป็นบางครั้งแต่ยายหนูก็ไม่สนิทสนมด้วย ชีวิตของ
 ยายหนูจึงมีแต่พ่อเท่านั้น ดังที่ผู้แต่งได้กล่าวไว้ว่า "พ่อทำทุกอย่างให้หนูมาตั้งแต่
 เล็กไม่ว่าจะกินหรือไปโรงเรียน ไปรับส่ง เข้าเรียน ช่วยทำการบ้าน พาไป
 หาหมอ ไปเที่ยว ไปธุระต่างๆ" (เรื่องเดิม : 160) ดังนั้นยายหนูจึงรัก
 พ่อมาก ดังที่ผู้แต่งบรรยายถึงความรู้สึกของเธอบนว่า "ยายหนูก็รักพ่อยิ่งกว่า
 มนุษย์คนใดในโลกนี้ ยายหนูจะไม่มีวันพูดอะไรให้พ่อสะเทือนใจเป็นอันขาด"
 (เรื่องเดิม : 139) ชีวิตของยายหนู พ่อคนเดียวเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อ
 ยายหนู บุคคลอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นย่า น้า ย่า น้า ปู่ ย่า ตาและยายก็ไม่ให้ความ
 สนิทสนมกับยายหนูเพราะต่างคนต่างก็มีภาระต้องรับผิดชอบ ดังที่ยายหนูคิดถึง
 ญาติๆ ว่า

หนูสนิทกับย่า น้า มากกว่าคนอื่นเพราะย่า น้า เคยนอนเป็น
 เพื่อนหนูหลายปี แต่ย่า น้า ก็ไม่เคยสนใจอะไรหนูมากนัก ดู
 ท่านเฉยๆ กับหนู คุณย่าที่บ้านนอกก็เช่นกันท่านไม่ค่อยเข้ามา
 เยี่ยมเราที่กรุงเทพฯ นอกจากจะเข้ามาซื้อของ จีบจ่ายของ
 สวยงามของท่านนานๆ ครั้ง พ่อก็ไม่พาหนูไปเยี่ยมปู่ย่า ลีบปี
 มานี้พ่อเคยพาหนูไปครั้งเดียวเท่านั้นเองแปลกแท้ๆ

ยิ่งคุณตา คุณยาย หนูเคยพบหน้าครั้งเดียวเท่านั้นตอนไป
 บ้านนอก ทำทางท่านรักหนูดีอยู่แต่ไม่เคยคิดจะมาหาหนูหรือให้หนู
 ไปหาบ้างเลย คุณตาให้เงินหนูมาฝากออมสินเป็นหมื่น คุณยาย
 ให้สายสร้อยกับจี้สวยมากจริงๆ (เรื่องเดิม : 159-160)

เห็นได้ว่าญาติๆ ของยายหนูไม่สนใจที่จะให้ความสนิทสนม
 หรือให้ความรักความอบอุ่นแก่ยายหนู ยายหนูจึงยึดพ่อเป็นศูนย์รวมแห่งความรัก
 ตลอดมา

เมื่อชายหนุ่มไปอยู่ฝรั่งเศสกับแม่และได้รู้ว่าพ่อบุญญภัทร
ไม่ใช่พ่อแท้ๆ แต่ชายหนุ่มก็ยังรักพ่ออยู่เสมอ คิดถึงพ่ออยู่ตลอดเวลาว่าเมื่อตน
จากมาแล้วใครจะช่วยเหลือพ่อเพราะพ่อกำลังป่วยต้องผ่าตัดที่หลัง ดังที่ผู้แต่ง
บรรยายความรู้สึกของชายหนุ่มที่มีต่อพ่อว่า

ใครจะไปส่งต้นภาพที่โรงพิมพ์ให้พ่อ พ่อจะต้องตะเกียกตะกาย
ไปเอง แล้วพ่อจะยอมเสียเงินนั่งแท็กซี่ไหม ถ้านั่งรถเมล์ไปแล้ว
เกิดปวดหลังจัดขึ้นมาพ่อจะทำอย่างไร ใครเป็นคนไปซื้อสีให้
พ่อเล่า กระดาษอีก แล้วใครไปธนาคารให้...

เด็กหญิงนึกภาพพ่อนั่งรถเข็นหรือนอนแบ็บอยู่บนเตียง เพราะ
การผ่าตัดไร้ผลแล้ว... (เรื่องเดิม : 224)

ความคิดคำนึงของชายหนุ่มสะท้อนให้เห็นว่าชายหนุ่มผูกพัน
กับพ่อมาก คิดเป็นห่วงกังวลถึงพ่ออยู่ตลอดเวลา ซึ่งความคิดถึงความห่วง
กังวลนี้ส่งผลให้ชายหนุ่มเป็นโรคคิดถึงบ้าน (Home sick) เมื่อไปอยู่กับแม่ที่
ฝรั่งเศสจนกระทั่งชายหนุ่มมีสุขภาพจิตเสื่อม

ส่วนความเกลียดชังชายหนุ่มจะเกลียดแม่ของตนมาก
เพราะแม่ไม่ได้ให้ความรัก ความสนิทสนมเช่นแม่ลูกโดยทั่วไป และแม่ยังมา
พรากชายหนุ่มไปจากพ่อ ชายหนุ่มจึงเพิ่มความเกลียดในตัวแม่มากขึ้น ชายหนุ่มอยู่
กับพ่อบุญญภัทรอย่างมีความสุขถึงแม้เมื่อไปโรงเรียนจะพบว่าลูกส่วนมากจะ
สนิทสนมกับแม่และรักแม่กันมาก หรือจะพบเห็นว่าสัตว์ส่วนใหญ่จะมีแม่เลี้ยงลูก
แต่ชายหนุ่มไม่สนใจที่จะมีแม่เหมือนคนอื่นๆ เพราะชายหนุ่มคิดว่ามีพ่อที่ให้ความ
รักความอบอุ่นแก่ชายหนุ่มก็พอใจแล้ว ความรู้สึกของชายหนุ่มที่มีต่อแม่ในขณะที่ยัง
เด็กๆ อยู่ นั่น "ชายหนุ่มไม่รู้สึกละอะไรเลย แม่ไม่เคยมีความหมายอะไรกับชายหนุ่ม"
(เรื่องเดิม : 65) เพราะความรู้สึกต่อแม่ในวัยเด็กชายหนุ่มจำแม่ได้แต่เพียงว่า
"ในบ้านของแกมีผู้หญิงสวยๆ คนหนึ่งแต่ดุดะมิด เข้าใกล้ไม่ได้เลย ผู้หญิงคนนั้น

เป็นใครก็ไม่รู้ เวลาที่ไม่อยู่แล้ว ชายหนูแสนจะโล่งใจที่ไม่ต้องเผชิญหน้ากับ
 ผู้หญิงคนนั้น" (เรื่องเดิม : 77) ชายหนูได้เกิดความรู้สึกเกลียดแค้นอย่างมาก
 เมื่อชายหนูบังเอิญได้ยืมพ่อแม่โต้เถียงกันและได้รู้ความจริงว่าพ่อที่เลี้ยงตน
 มาตลอดนั้นไม่ใช่พ่อที่แท้ๆ จากปากของแม่ ดังที่ผู้แต่งบรรยายความรู้สึกของ
 ชายหนูว่า "หนูรู้สึกเหมือนโลกจะกล่ม หนูไม่ใช่ลูกพ่อ หนูเป็นลูกแม่คนนี้ เป็น
 เลือดเนื้อแท้ๆ แต่พ่อที่หนูอยู่ด้วยมาตลอดชีวิตไม่ใช่พ่อแท้ๆ ของหนู"
 (เรื่องเดิม : 167-168) ชายหนูจึงเกิดความรู้สึกเกลียดแค้น แต่รักพ่อมาก
 ยิ่งขึ้น ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

หนูเกลียดแค้น แม่กล้าได้อย่างไรมาว่าหนูไม่ใช่ลูกพ่อ หนูเป็น
 ลูกของพ่อบุญญภัทร หนูจะมีพ่อเป็นคนอื่นได้อย่างไร ถึงพ่อจะ
 ไม่หล่อ ยากจน แขนคอกขาลีบ พ่อก็คือพ่อของหนู เลี้ยงหนูมา
 เกือบสิบปีมาแล้ว หนูไม่เคยเห็นคนอื่นที่โหดสักคน...

หนูนึกถึงคำสอนที่ได้ยินผู้ใหญ่เขาพูดกัน ผู้หญิงมีผิวหลายคน
 ไม่ใช่เป็นคนดีแล้วแม่คนสวยของหนูคนนี้นะ พ่อผู้ให้กำเนิด
 หนูคนหนึ่ง พ่อบุญญภัทรคนนั้นคนหนึ่งแล้วยังป๊าпа แม่ของหนูก็
 ไม่ใช่คนดีนะสิ

แม่ทิ้งหนูให้อยู่กับคนที่ไม่ใช่พ่อได้อย่างไร หนูไม่เข้าใจพ่อ
 ทำทุกสิ่งทุกอย่างให้หนูยิ่งกว่าพ่อของเพื่อนๆ เสียอีก...

หนูไม่อยากจะเห็นหน้าแม่อีกแล้ว (เรื่องเดิม : 168-169)

ชายหนูเมื่อรู้ความจริงยิ่งเกลียดแค้นของตนมากขึ้นที่แม่
 ไม่เลี้ยงดูจนไม่อยากจะเห็นหน้าแม่อีกต่อไป ชายหนูเกิดความรู้สึกว่า "เมื่อแม่
 ก้าวเข้ามาในชีวิตหนู ความสุขที่มีอยู่แม่เพียงน้อยนิดก็ดูจะจางหายไปกับสายลม"
 (เรื่องเดิม : 185) ชายหนูเกลียดแค้นที่มากทำลายความสุขระหว่างตนกับพ่อ-

บุญญภัทรโดยการพรางตัวไปอยู่ฝรั่งเศสกับแม่ และคิดว่าพ่อบุญญภัทรไม่รักตน
ตั้งที่ผู้แต่งบรรยายความรู้สึกของยายหนูว่า

พ่อรู้ว่าหนูรู้ความจริงที่หนูไม่ใช่เลือดเนื้อเชื้อไขของพ่อ และ
ตัวพ่อเองก็ไม่ต้องการเป็นพ่อของหนูอีกต่อไปแล้ว หนูไม่รู้
หรือรู้ว่าเด็กที่พ่อตายไปอย่างกะทันหันมีความทุกข์เพียงไหน
แต่หนูแน่ใจว่าความทุกข์ของหนูครั้งนี้ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่านั้นเลย
มันเจ็บปวดถึงชั่วหัวใจ ทุรนทุรายเหมือนรอบกายมีแต่ความร้อน
(เรื่องเดิม : 186-187)

อัมพลาได้ทำลายความสุขของลูกทำให้ลูกชอกช้ำ จน
ยายหนูเกิดความรู้สึกเกลียดแม่มากขึ้น ยายหนูจึงมองเห็นใบหน้าของแม่เป็น
"ใบหน้าของนางปีศาจ" (เรื่องเดิม : 187) และยายหนูไม่เรียกแม่อีกต่อไป
เพราะยายหนูมีความรู้สึกว่

เมื่อแม่มาสามปีก่อนหนูเรียกแม่ว่าแม่อย่างเต็มอกเต็มใจ
เพราะความเห็นว่าตัวจะได้มีแม่กับเขาบ้าง หากบัดนี้หนูเห็น
หน้าสวยๆ นี้เป็นหน้าปีศาจแล้วหนูจะเรียกแม่ได้อย่างไร ความ
จงเกลียดจงชังที่เกิดขึ้นไม่อาจลบหายได้ง่ายๆ เลย
(เรื่องเดิม : 188)

ถึงแม้ยายหนูจะไปอยู่ฝรั่งเศสกับแม่แต่ยายหนูก็ไม่
สนิทสนมกับแม่ เพราะยายหนูยังเกลียดแม่อยู่แต่จำใจอยู่เพราะพ่อบุญญภัทร
ต้องการให้ไปเพื่ออนาคตของยายหนูเอง

เมื่อยายหนูไปอยู่กับแม่ที่ตนเกลียดมาก ยายหนูจึงอยู่
ที่ต่างประเทศอย่างไม่มีความสุขและยายหนูก็มีพฤติกรรมที่ปัญหามากขึ้น

2.2.1.2 สุขภาพจิตเสื่อมและร่างกายทรุดโทรม

คือความผิดปกติของร่างกายที่เกิดจาก

ความไม่สบาย หรือความกระทบกระทั่งทางจิตใจ ดังเช่น บุญญพิลาส เดิม เป็นเด็กที่อ้วนท้วนสมบูรณ์ หน้าตาน่ารัก ร่าเริงแจ่มใส มีสุขภาพจิตดี แต่เมื่อ ยายหนูต้องไปอยู่กับแม่ซึ่งเหมือนคนแปลกหน้าที่ฝรั่งเศษทั้งๆ ที่ตนยังคิดถึงพ่อ และเป็นห่วงพ่อบุญญภัทรมาก ยายหนูจึงมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมี สุขภาพจิตที่ผิดปกติ โดยที่ยายหนู "ไม่พูดอะไรสักคำเหมือนคนใบ้ อาหารก็กิน เหมือนคนม" (เรื่องเดิม : 203) ตลอดการเดินทางไปฝรั่งเศษและเมื่ออยู่ บ้านที่ฝรั่งเศยายหนูคิดถึงพ่อมาก "จึงต้องนั่งเหม่อลอยทุกเย็น...เขียน จดหมายถึงพ่อทุกวัน" (เรื่องเดิม : 209) และเมื่อไปโรงเรียน "จึงได้แต่นั่งเป็นเบือที่โรงเรียน ฟังไม่รู้เรื่อง พูดไม่ได้ เรียนอะไรก็ไม่รู้เรื่อง" (เรื่องเดิม : 211) พฤติกรรมของยายหนูสะท้อนให้เห็นว่ายายหนูเริ่มมี ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต ดังที่ครูสอนเปียโนได้บอกอัมพิลาว่า "ลูกสาวคุณดูจะมีปัญหาคิดถึงบ้านนะ ระวังสุขภาพจิตของแกให้ดี" (เรื่องเดิม : 216) และครูที่สอนคำนวณก็บอกว่า "เด็กเคยทำคำนวณได้ดีมาก เพราะเคยเรียนมาแล้ว จากเมืองไทย แต่ดูแกจะใจลอยคิดผิดอยู่เรื่อย กระทบวงเลขง่ายๆ ยิ่งนาน กลับยิ่งแย่งลงทุกๆ ที ถ้ามก็บอกคิดถึงพ่อ" (เรื่องเดิม : 216)

ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นว่ายายหนูมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี แล้วยังส่งผลถึงสุขภาพกายที่ทรุดโทรมตามไปด้วย เพราะแต่เดิมยายหนู "...งดงามน่าเอ็นดู ผิวที่ขาวผ่อง...ใบหน้าคมคาย...ประกายตาแจ่มใส เหมือนดวงดาวคืนเดือนมืด" (เรื่องเดิม : 221-222) แต่บัดนี้

เด็กหญิงบุญญพิลาสในวัยแรกรุ่งนควรจะอวบอ้อม ผิวผ่อง
น่าจะมีเนื้อหนังเพราะอาหารฝรั่งประกอบด้วยไขมัน นมเนย
อีกทั้งเนื้อสัตว์อุดมโปรตีน แต่เจ้าหล่อนกลับผอมบาง ชูบซัด
นัยน์ตาแจ่มใสในหมองมัว... แววดา... เลื่อนลอยขึ้นทุกวัน...
โดยไม่ยอมกินอะไร บางมื้อหล่อนกินเนื้อแค่ชิ้นเดียว มือเข้า
กระทั่งนมสักแก้วก็ไม่ยอมดื่ม และถึงดื่มก็แค่อีกสองอีก ใช้นั้น
หล่อนไม่แตะต้องเอาเลยทีเดียว... น้ำหนักตัวของเด็กหญิงจึง
ลดฮวบฮาบไม่ต้องชั่งน้ำหนักก็รู้ เพราะใบหน้ากลมแก้มอ้อม
กลายเป็นใบหน้าเรียวแก้มตอบผอมชूप ต้นแขนขาพองกลายเป็น
เป็นขาเพื่อดมไม้แต่กระดูกหุ้มด้วยหนังสีเนื้อออกเหลือง ทรวงอก
เพิ่งเริ่มเต่งตึงก็หดหายไปเหมือนหน้าอกของเด็กผู้ชายผอมๆ
คนหนึ่ง (เรื่องเดิม : 222-223)

อีกทั้งยายหนูยังมีพฤติกรรมที่เย็นชาต่ออัมพิลา ซึ่งอัมพิลา
เห็นพฤติกรรมของยายหนูแล้วยังตกใจ ดังที่อัมพิลาคิดว่า "ฉันไม่เคยเห็นเด็ก
อายุสิบสามที่ไหนวางท่าเย็นชาได้เท่าแก" (เรื่องเดิม : 197) และอัมพิลา
ก็ได้รู้ว่าท่าทางเย็นชาของยายหนูนี้ ยายหนูได้มาจากพันธุกรรมเพราะ
"แกเย็นชาเหมือนยาย เหมือนฉันเอง" (เรื่องเดิม : 201) และนอกจากนี้
ยายหนูยังอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ผิดปกติ ญาติๆ ไม่ค่อยสนใจให้ความรัก ความ-
สนิทสนม ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า

บุญญพิลาสคนนี้แกเกิดมาพร้อมกับความผิดปกติในครอบครัว
มีพ่อแทนแม่ มีความเย็นชาจากผู้คนแวดล้อม ญาติโยมทั้งหลาย
ที่อยู่รอบกายแกจึงเย็นชา เฉยเมยจนกลายเป็นกระด้าง
หัวใจแกไม่มีช่องว่างสำหรับใครเลยจริงๆ นอกจากบุญญภัทร
(เรื่องเดิม : 206)

เห็นได้ว่ายายหนูเป็นเด็กที่เขย่ง่าเร็งแจ่มใส แต่เมื่อต้องไปอยู่กับแม่ที่เหมือนคนแปลกหน้า ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ในฝรั่งเศส ยายหนูคิดถึงพ่อมากและปรับตัวไม่ได้จึงสุขภาพจิตเสื่อมและร่างกายทรุดโทรม เมื่อยายหนูได้กลับมาอยู่กับพ่ออีกครั้ง ยายหนูจึงมีความสุขที่ได้อยู่กับพ่อที่รัก และได้พูดภาษาไทย ไม่ต้องพูดภาษาต่างประเทศที่ไม่ถนัดอีกทั้งสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่ยายหนูคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็กและยายหนูก็เต็มใจที่จะอยู่ในสภาพเช่นนี้ตลอดไป

2.3 สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนในเรื่อง ยายหนูลูกพ่อ

ในเรื่องนี้ผู้แต่งได้เสนอปัญหาของเด็กที่แม่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดจึงไม่อบรมเลี้ยงดูลูกของตน และได้สะท้อนปัญหาของลูกที่ขาดความรักความสนิมสนมกับแม่ และท้ายที่สุดเกลียดแม่และมีปฏิกิริยาโต้ตอบแม่ของตนเองอย่างเย็นชา

2.4 สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนในเรื่อง ยายหนูลูกพ่อ

ผู้แต่งได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ลูกเกลียดแม่ของตนว่าเป็นสาเหตุมาจากสภาพทางครอบครัว

2.4.1 สาเหตุจากครอบครัว

ครอบครัวของบุญพิลาสเป็นครอบครัวแบบที่พ่อแม่ไม่ต้องการลูก ดังเช่นครอบครัวของยายหนูที่แม่ไม่ต้องการให้ลูกเกิดมาแล้ว

แม่ไม่เลี้ยงดูพ่อจึงต้องเลี้ยงดูแทน ทั้งๆ ที่ไม่ใช่พ่อแท้ๆ ยายหนูจึงรักและ
 เทิดทูนพ่อ และเกลียดแม่ของตนอย่างมากที่ไม่เลี้ยงดู ไม่รับผิดชอบ ส่วน
 ความรู้สึกของแม่ แม่ก็เกลียดลูกตั้งแต่ว่าน้อง ความรู้สึกเกลียดชังนี้มีอยู่
 ตลอดมา ดังที่ผู้แต่งบรรยายความรู้สึกของอัมพิลาที่มีต่อยายหนูว่า

ความรักความเอาใจใส่หรือ ฉันหวนรำลึกถึงความรู้สึกของ
 ตัวเอง เมื่อแรกมียายหนูตั้งแต่แก้อยู่ในท้องมีแต่ความ
 เกลียดชังเต็มหัวใจ เกลียดเพราะพ่อแท้ๆ ของแกใจดำ
 ทั้งฉันไป เกลียดเพราะแกทำให้ฉันไม่สบาย แพ้ท้อง เจ็บปวด
 ตอนคลอด ทำให้ความสวยของฉันต้องลดลงเลื่อมลง ฉันต้อง
 ภายหลังบริหารผิดตัวอยู่นานกว่ารูปร่างจะกลับเข้าที่ ฉันเกลียดแก
 เพราะแกทำให้ใครๆ มองว่าฉันเป็นผู้หญิงใจร้าย เป็นแม่ใจดำ
 ที่ไม่ยอมเลี้ยงลูกไม่ยอมให้ลูกกินนม (เรื่องเดิม : 200-201)

ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นว่า แม่ที่ไม่ต้องการให้ลูกเกิดมาเมื่อลูก
 เกิดมาแล้ว แม่จึงเกลียดลูกมากเพราะถือว่าเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ต่างๆ
 แม่จึงไม่เลี้ยงดูเอาใจใส่ลูกเลย ความรู้สึกเกลียดที่มีต่อลูกส่งผลให้ลูกและแม่
 ไม่มีความผูกพันกันและกันเลย เมื่อยายหนูโตขึ้นอัมพิลาเห็นว่ายายหนูโตแล้ว
 และอยากได้ไปอยู่เป็นเพื่อนที่ฝรั่งเศสจึงมารับไปอยู่ด้วย ผู้แต่งชี้ให้เห็นว่า
 แม่ที่ไม่เคยเลี้ยงลูกหรือเอาใจใส่ลูกเลย ความผูกพันรักใคร่สนิทสนมจึงไม่มี
 ลูกจึงมองแม่เหมือนคนแปลกหน้า ประกอบกับว่าอัมพิลาที่มีความคิดเกี่ยวกับลูกว่า

ให้ชีวิตก็พอแล้วยังจะมาเอาอะไรอีก กระทั่งชีวิตพอมันยัง
 ไม่ให้ เมื่ออัมให้เกิดมาแล้วก็พอแล้วอย่ามาเรียกร้องอะไร
 อีกเลย อัมทนมองหน้ามันไม่ได้นะพี่คอก มันเจ็บแสบ
 ทำให้นึกถึงพอมัน (เรื่องเดิม : 24)

เมื่อแม่เกลียดพ่อแล้วมาเกลียดลูก เป็นสิ่งที่ไม่สมควรเพราะลูกที่เกิดมา เขาไม่ได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ที่พ่อแม่ก่อขึ้น และผู้แต่งได้ให้ทัศนะอีกว่าพ่อแม่ที่มีภาระต้องออกไปทำงานนอกบ้านอาจจะไม่ได้เลี้ยงดูลูกตลอด แต่พ่อแม่ก็ควรแบ่งเวลาที่จะดูแลลูกบ้าง เพื่อที่ลูกจะได้รู้จักสนิทสนมคุ้นเคย ดังที่บุญภักทรได้พูดกับอัมพิลาว่า

ถ้าอัมอยากให้ลูกรู้จักก็ต้องคุยเล่นกับแกบ้าง ไม่จำเป็น ต้องมาเลี้ยงดูอ้อมชู่อะไรหรอก แม่คนอื่นเขาจ้างพี่เลี้ยงแล้วตัวเองไปทำงานมีถมไป แต่กลับถึงบ้านเขาก็คุยเล่นกักทายกับลูกบ้างเท่านั้นเอง บางคนเอาลูกไปให้ย่าหรือยายเลี้ยงด้วยซ้ำไป แต่เขาก็สนิทสนมกันดีเพราะแม่เอาใจใส่มีเวลาก็พากันไปเที่ยวบ้าง คุยกันเล่นบ้าง ไม่ถึงกับไม่เคยพบหน้ากันอย่างอ้อม... (เรื่องเดิม : 67)

ผู้แต่งได้ชี้ให้เห็นว่า เมื่อไม่มีความรักความผูกพันระหว่างแม่ลูกแล้ว และอัมพิลามารับลูกไปอยู่ด้วยที่ฝรั่งเศส อัมพิลาจึงได้แต่ตัวของยายหนูไป ส่วนหัวใจของยายหนูอยู่ที่พ่อ ยายหนูจึงมีพฤติกรรมเปลี่ยนจากเด็กที่ร่าเริงแจ่มใสกลายเป็นเด็กที่เงิบขรึมและเย็นชา และท้ายที่สุดยายหนูก็มีร่างกายที่ทรุดโทรมและสุขภาพจิตเสื่อม จนอัมพิลาสำนักผิดที่ทำให้ลูกมีความผิดปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจอัมพิลาพาลูกกลับประเทศไทย ซึ่งทั้งยายหนูและบุญภักทรต่างก็มีความสุขอย่างมากที่ได้พบหน้ากันอีก และอัมพิลาก็ได้สำนึกว่าเธอเป็นผู้ที่มาทำให้ลูกมีความสุข ดังที่อัมพิลาพูดกับบุญภักทรว่า "อัมมาทำให้แกหมดความสุข บายยิ่งกว่าทิ้งแกไปตอนเล็กๆ นั้นเสียอีก เพราะทิ้งไปตอนนั้นแกไม่รู้อะไรและแกก็มีความสุขดีกับชีวิตของแกที่มีแต่พ่อ" (เรื่องเดิม : 254) ท้ายที่สุดเมื่ออัมพิลาตัดสินใจที่จะให้ยายหนูอยู่กับพ่อตลอดไป อัมพิลาจึงได้เห็นรอยยิ้มของยายหนูที่เปี่ยมไปด้วยความสุข ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า "แล้วหล่อน

ก็ได้เห็นรอยยิ้มเต็มทีของบุญพิลาสพร้อมกับรอยจูบของเด็กหญิงที่แก้มของมารดา เป็นครั้งแรกก่อนจาก..." (เรื่องเดิม : 255)

ในเรื่องนี้ผู้แต่งยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของเด็กที่พ่อแม่ส่งไปเรียนต่างประเทศ โดยที่พ่อแม่เข้าใจว่าการส่งลูกไปเรียนต่างประเทศนั้นเป็นโอกาสดีที่ลูกจะได้นำมาใช้ประกอบอาชีพได้ แต่ลูกบางคนกลับรู้สึกทุกข์ทรมานที่ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวในต่างประเทศ และต้องพบกับปัญหาสารพัดอย่าง ดังเช่นปัญหาที่ชายหนูประสบมา ผู้แต่งแสดงทัศนะผ่านความคิดของชายหนูว่า "การไปอยู่เมืองนอกไม่ได้เหมือนการชุบตัวเสมอไปหรอกค่ะ พ่อ ถ้าเราไม่มีความสุขนะ...หนูไม่มีความสุข หนูกินไม่ลงนอนไม่หลับ..." (เรื่องเดิม : 251) เพราะชายหนูไปอยู่ฝรั่งเศสแล้ว "ไม่พอใจทุกอย่างรอบตัว พูดกับใครไม่รู้เรื่อง เรียนหนังสือไม่เข้าใจ ภาษามันยากกระหนือองกระหนือ่งน่าเบื่อ" (เรื่องเดิม : 249) และชายหนูยังมีปัญหาที่ต้องอยู่ท่ามกลางชาวต่างชาติได้รับการดูถูกอีกว่า

หนูอยู่ท่ามกลางฝรั่งผมทอง ผมแดง หนูเหงาค่ะ แล้วเขาก็ไม่ต้อนรับพวกฉิวเหลืองๆ อย่างหนูสักเท่าไร เขาสงสัยอยู่เรื่อยๆ เป็นพวกญวน เขมร ลาวอพยพ เข้าไปแย่งพวกเขาเองทำมาหากิน หนูไม่มีความสุข...

(เรื่องเดิม : 252)

ผู้แต่งได้ชี้ให้เห็นว่าความรักความอบอุ่นในครอบครัวจะส่งผลถึงบุคลิกภาพ สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตของลูก ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นสถาบันสำคัญที่จะสร้างให้เด็กและเยาวชนในครอบครัวเป็นคนดีได้ โดยบุคคลในครอบครัวให้ความรักความอบอุ่น เลี้ยงดูเอาใจใส่ต่อบุตรของตน

3. เรื่องเหยื่อ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2527

3.1 เนื้อเรื่องย่อ

เรื่องฤทธิและรอนราญเกิดในครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง อาศัยอยู่แถบชานเมืองในกรุงเทพฯ พ่อของเด็กทั้งสองทำงานเป็นพนักงานเก็บเงินของบริษัทขายสีทาบ้านที่ต้องออกต่างจังหวัดบ่อยๆ ส่วนแม่ทำงานเป็นหัวหน้าพนักงานขายเครื่องใช้ไฟฟ้าในห้างสรรพสินค้าต้องกลับบ้านมีดๆ ค่ำๆ ทุกวัน ทั้งพ่อและแม่จึงไม่มีเวลาที่จะดูแลลูกของตน ภาวะการดูแลบ้านและทำอาหารจึงตกอยู่กับสายซึ่งเป็นญาติห่างๆ

ในซอยที่บ้านของเด็กทั้งสองมีแต่นักเลง บ่อนการพนัน ซ่องโสเภณี และสูดซอยก็เป็นโรงงาน ดังนั้นเรื่องฤทธิจึงหนีไปเล่นการพนัน ส่วนรอนราญไปมั่วสุมอยู่กับพวกนักเลง ไปหัดขี่รถจักรยานยนต์ เลี้ยงไก่ชน และเป็นเด็กท้ายรถสองแถว ฯลฯ ทั้งนักรบและฤทธิรัตนผู้เป็นพ่อแม่ต่างกลัวใจในพฤติกรรมของลูกทั้งสอง จึงคิดแก้ปัญหาโดยไปซื้อวัดโอมมาให้ดู โดยคิดว่าถ้าที่บ้านมีวัดโอมแล้วลูกคงไม่ออกไปคบกับนักเลงนอกบ้าน พ่อพ่อแม่ไม่อยู่บ้านลูกก็ไปยืมม้วนวัดโอมลามกจากเพื่อนมาดู และต่อๆ มากี่เข้ามาดูกันเองมีทั้งเรื่องโป๊ๆและฆ่าล้างโคตรกันอย่างสยดสยอง เมื่อดูวัดโอมแล้วเด็กทั้งสองก็เกิดอารมณ์ทางเพศจนท้ายที่สุดทั้งเรื่องฤทธิและรอนราญจะข่มขืนสาย แต่สายขัดขืนรอนราญจึงเอากุญแจเลื่อนทูปหัวสายจนตาย ทั้งสองได้นำศพของสายไปทิ้งบ่อน้ำเก่าข้างบ้าน

หลังจากนั้นอีกไม่นานที่บ้านก็มีคนมาช่วยงานแทนสายชื่อสวิง เป็นญาติห่างๆ กันอีก สวิงเคยมีสามีมาแล้วเมื่อมาพบกับเรื่องฤทธิจึงมีความสัมพันธ์กัน รอนราญเห็นพี่ชายมีความสัมพันธ์กับสวิงจึงอิจฉาและอยากมีความสัมพันธ์กับสวิงบ้าง แต่สวิงไม่ยอมเพราะไม่ชอบรอนราญ รอนราญโกรธมากจึงขู่ว่าจะฆ่า แล้วเอาไปถ่วงบ่อเสียอีกคน สวิงจึงไปแจ้งความกับตำรวจ ตำรวจมาสอบสวนและจับเด็กทั้งสองในข้อหาฆ่าคนตาย ทั้งนี้ทรบและฤทธิรัตน์เสียใจมาก ที่ลูกทั้งสองต้องตกเป็นเหยื่อของสังคมและวัฒนธรรมตะวันตก โดยที่ เขาทั้งสองไม่สามารถช่วยเหลือลูกได้เลย

3.2 ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร

ในเรื่องนี้ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของตัวละครสำคัญคือ รอนราญ และเรื่องฤทธิ ซึ่งทั้งสองเป็นตัวละครที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น มีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังนี้

3.2.1 รอนราญ

รอนราญ เป็นเด็กที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเขามีอายุเพียง 14 ปี แต่ร่างกายสูงใหญ่ ดังที่ผู้แต่งบรรยายถึงรอนราญว่า "รอนราญเพิ่งอายุสิบสี่เท่านั้น ร่างสูงใหญ่เกือบเท่าหนุ่มอายุยี่สิบ" (โบตัน (นามแฝง), 2527 : 9) ลักษณะนิสัยของรอนราญชอบไปในทางโลดโผน ชอบการใช้กำลัง เมื่อเขาอยู่โรงเรียนเขาชอบก่อเรื่องชกต่อยกับเพื่อนๆ ดังที่แม่ของรอนราญพูดกับพ่อด้วยความเป็นห่วงในตัวเขาว่า "เรายังจะต้องหาทางแก้ปัญหาเรื่องตารอนเป็นเด็กก้าวร้าว ชอบชกต่อยอีก รัตน์นะรับฟังครูฟังเรื่องตารอนเถอะกะ

ต่อยตีเพื่อนจนปวดสองหูแล้ว ไม่รู้จะทำยังไง" (เรื่องเดิม : 20) ทั้งพ่อและแม่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของรอนราญที่เป็นเด็กก้าวร้าว ทั้งๆ ที่อยู่ในโรงเรียน

ในช่วงปิดภาคเรียนรอนราญต้องอยู่กับบ้าน เขาเกิดความเบื่อหน่ายจึงได้ออกไปคบเพื่อนในซอยเดียวกันที่เป็นนักเลง และมีอายุมากกว่า รอนราญเบื่อกับที่จะอยู่เฝ้าบ้านกับพี่ชายและสาว ส่วนพ่อแม่ต้องออกไปทำงานทุกวัน ดังที่เขาพูดถึงบ้านกับพวกนักเลงว่า "พ่อแม่ไม่อยู่วันยังค่างานงานงานจะบ้าตาย เดือนหนึ่งเห็นหน้าพ่อแม่ไม่ถึงห้าวัน ส่วนแม่ก็กลับค่าสี่กั๊กห้ากั๊ก ถ้าน้ำท่วมมากกว่านี้ คงเบื่อแน่" (เรื่องเดิม : 37)

รอนราญมีลักษณะนิสัยก้าวร้าวเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เมื่อเขาได้มาคบหากับพวกนักเลง เขายังมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น ความก้าวร้าวของรอนราญแสดงออกได้หลายทาง ดังนี้

3.2.1.1 ชอบการชกต่อยทะเลาะวิวาท

เป็นลักษณะนิสัยที่ชอบรังแก รุกราน ก้าวร้าว และทำลาย ดังที่รอนราญจะชกต่อยกับเพื่อนที่โรงเรียน อยู่ที่บ้านก็ชกต่อยกับพี่ชายอยู่บ่อยๆ ปัญหาเรื่องการชกต่อยทั้งพ่อแม่และพี่ชายก็รู้ ดังที่นักรบได้พูดกับเรื่องฤทธิ "หนังบู๊รุนแรงนะไม่เหมาะกับแก่นักหรรอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้องแก คนมันรุนแรงอยู่แล้ว ชอบชกต่อย ตีรันฟันแทง" (เรื่องเดิม : 84) เรื่องฤทธิผู้เป็นพี่ชายยังเสนอว่า "ก็คุณพ่อไม่ยอมให้รอนมันหัดมวย ถ้าได้ต่อยมวยเสียก็ไม่ต้องห่วง" (เรื่องเดิม : 85) นอกจากรอนราญจะชอบการชกต่อยแล้ว เขายังสนใจเรื่องที่โลดโผน คุเด็ด เช่น "ไปเลี้ยงไก่ชน ปลากัด... หัดขี่รถจักรยานยนต์... แล้วก็ไปเป็นเด็กท้ายรถสองแถว" (เรื่องเดิม : 11-12)

3.2.1.2 มีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย

คือมีอารมณ์ที่ลุ่งพล่านอย่างรุนแรง ดังที่ รอนราวูเป็นเด็กที่มีอารมณ์ฉุนเฉียวง่าย โกรธง่ายเมื่อใครทำให้เขาโกรธ เขาก็โต้ตอบทันที แม้แต่พ่อแม่ของตนเอง ดังที่ผู้แต่งได้บรรยายว่า

สายยังจำได้ที่รอนราวูยกที่นอนในห้องออกมาจุดไฟเผา กลางบ้านเพราะโกรธที่ถูกขังไม่ให้ไปเที่ยวกับเพื่อนๆ ที่บ้าน ดันไทรใหญ่ ไฟเกือบจะไหม้บ้านเสียแล้วคิดว่าสายดับทันเสียก่อน ถึงอย่างนั้นที่นอนหลังใหญ่ก็ไหม้เสียหายหมด

(เรื่องเดิม : 23)

ความฉุนเฉียวหรือความโกรธของรอนราวู บางครั้งเมื่อเขาไม่สามารถโต้ตอบได้ทันที เขาก็ใช้การด่าที่เจ็บแสบ จนกระทั่ง สาย พี่ชาย ของเขาจูงงว่าทำไมเขาถึงด่าได้มากมายอย่างนี้ ดังตอนที่ รอนราวูทะเลาะกับสายแล้วรอนราวูเอาไม้กวาดไล่ตีสาย สายจึงจับตัวเขา ไปขังในห้องน้ำรอนราวูด่าสายว่า

อีบ้าไม่รู้เรอะว่าเค้าถูกตัดเบ๊สเลี้ยงอาทิตย์หนึ่ง ไม่กลับมา กินบ้านแล้วจะให้ไปแตกที่ไหน หิวจะตาย - 'าอยู่แล้ว...

เมื่อสายพูดจาโต้ตอบ รอนราวูก็ด่าต่อไปอีกว่า

อย่ามาสะเออะ อีนิ่งที่ข้าล้างส้วม และเมื่อโมโหมากๆ

รอนราวูจึงพูดจาหยาบคายมากขึ้นอีกว่า

คอยดูนะมึง อย่าให้กูออกไปได้เชียว อีสาย ไม่วันนี้ก็วันหน้า ก็จะไม่อดมึงซะ กูจะทำให้มึงเสียใจไปจนวันตายกูจะแหกอก

ลากไส้มึงออกมาให้หมาแตก (เรื่องเดิม : 25-26)

และผู้แต่งยังบรรยายต่อไปอีกว่า "คำด่าเหล่านี้ยังไม่รุนแรง มากนัก เมื่อเทียบกับที่พริ้งพรุตามออกมาในตอนหลัง" (เรื่องเดิม : 26)

รอนราญเป็นเด็กที่ด่าเก่ง เขาจะด่าทุกคน
ที่ทำให้เขาไม่พอใจ ดังที่ผู้แต่งบรรยายผ่านความคิดของสายที่เขาด่าพี่ชาย
ของเขาเองว่า

เด็กคนไหนก็คงไม่ด่าเก่งเท่าหนุ่มน้อยคนนี้ เพราะไปติดมา
จากบ้านเพื่อนนักชนไก่ กัดปลา สายมาจากแหล่งสลัมได้ยิน
การด่าทอมานักหนา แต่ได้ฟังคุณรอนด่าพี่ชายครึ่งวัน คำคำยังไม่ซ้ำกันสักประโยคมีทั้งคำด่าประเภทชาวบ้าน คำด่าที่น่า
จะหลุดจากปากโสเภณีมากกว่าคนธรรมดา คำด่าจากปากขี้เมา
ล้วนรวมกันอยู่ในสมองของรอนราญเต็มทีเดียว
(เรื่องเดิม : 23-24)

ความก้าวร้าวของรอนราญ แม้แต่พี่ชาย
ของเขายังรำคาญ ดังที่ผู้แต่งบรรยายว่า "เขาจะต้องทนรำคาญเจ้าน้องชาย
ปากจัดและก้าวร้าวทั้งวัน" (เรื่องเดิม : 58) ผู้แต่งได้สะท้อนให้เห็นว่า
รอนราญได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เขาจึงเป็นเด็กที่ด่าเก่งจนยากที่จะแก้ไข
ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมนี้ได้

3.2.1.3 มีความโหดร้ายผิดปกติ

คือเป็นคนที่จิตใจอำมหิต โหดร้าย

ดังที่ รอนราญเป็นเด็กที่ชอบความรุนแรง และชอบทำร้ายสัตว์ โดยเฉพาะ
เมื่อมีสัตว์หลงเข้ามาในบ้านเขา ดังคำบรรยาย
เมื่อมีหมาของคนข้างบ้านหลงเข้ามาในบ้านเขาว่า

รอนราญเอาประทัดที่ เรืองฤทธิ์ซื้อมา เล่นผูกหางหมาแล้ว
จุด พอประทัดดังโป้งป้าง เจ้าหมาเคราะห์ร้ายก็ร้องลั่นวิ่งพรวด
ไปทั่วบ้าน เจ้าของหมาซึ่งอยู่บ้านติดกันได้ยินเสียงหมาของตน

ก็จำได้วิ่งมาตาม รอนราวถูกด่าเสียไม่มีติดแต่ เขาก็แก้ตัวว่า
หมามุตรั่วเข้ามาขโมยเนื้อในร้านจึงต้องทำโทษเสียบ้าง
(เรื่องเดิม : 105)

เมื่อรอนราวได้ดูวิดีโอลามกที่ผู้แสดงมี
ความวิปริตทางเพศต้องฆ่าแกะเสียก่อนแล้วจึงจะมีความสุข ดังที่ผู้แต่ง
บรรยายพฤติกรรมวิปริตของผู้แสดงว่า

เขาวางร่างเจ้าลูกแกะเคราะห์ร้ายลงกับพื้น มีอันแข็งแรง
ข้างหนึ่งกดมันไว้ ลูกแกะน้อยตื่นหนีแต่ไม่พ้นมือขวาของชายหนุ่ม
เงื่อง่าขวานคมเล่มนั้นและกดจับลงไปที่คอหอยของมัน เลือดพุ่ง
กระฉูดพร้อมกับเสียงร้องแป๊ะดังก้อง ตามด้วยเสียงหัวเราะ
ของชายหนุ่ม...

ลูกสัตว์เคราะห์ร้ายยังไม่ตาย มันลุกขึ้นแล้วก็กลับล้มลงคืน
พรวดๆ นัยน์ตาเหลือกลาน ชายหนุ่มหยิบขวานจามลงไปยัง
รอยแผลเดิมหมุนขวานในมือไปมาเพื่อให้เนื้อแยกออกจนถึง
กระดูกสีขาว เสียงกระดูกแตกดังแป๊ะ เขาทิ้งขวานไว้ที่คอ
แกะหัวเราะพอกพอใจ แกะน้อยแน่นิ่งไปแล้ว
(เรื่องเดิม : 91)

รอนรานเห็นภาพนั้นยังชอบและชมเชย
จากนั้นว่า "ไอ้แกะนั้นมันตื่นดีจริงๆ นะ เลือดกระฉูดเลย มันถ่ายดี"
(เรื่องเดิม : 93) หลังจากนั้นรอนราวยังไปขี้ม้วนวิดีโอมาจากเพื่อนอีก
เป็นหนึ่งเกี่ยวกับการฆ่าหลายๆ รูปแบบ ดังที่รอนราวคุยกับพี่ชายว่า

พี่น้องว่าถ้าอยากรู้วิธีฆ่าคนแบบใหม่ๆ ให้ดูหนังเรื่องนี้
ยังอีกเรื่องนะมันทำแปลกดี เอาเหล็กแหลมเสียบเข้าทางปาก
แล้วปักไว้ที่ริมฝีปาก ตันซี่ฟ้า บางทีก็ตัดเอาแต่หัวปักไม้เสียบไว้